

જાનવીર આત્માઓને આ પુરતક અત્યંત ઉપયોગી થઈ
તેમાં શંકાને સ્થાન નથીજ. પ્રશ્નોત્તરોને પુરતક તરીકે બાપ
પાડવાનું જોઈ કારણ છે કે જાનવીર આત્માઓ આ પુર-
તક દ્વારા દેવદ્રવ્ય સંબંધી દરેક વિગત જાણી શકે અને દેવ
ભક્ષણના મહા દોષથી બચી શકે તથા જીવનજોને પણ સત્ય
વસ્તુ સમજાવી દેવદ્રવ્યના ભક્ષણથી બચાવે.

અમારી આ ભાવના સદૃશ માય તથા દેવદ્રવ્ય
સ્વરૂપ સમજી સૌ કોઈ તેના ભક્ષણથી દર રૂઢી રક્ષણ કે
ચાવન તીર્થ કરે નામ કર્મ સુધીનું પૂન્ય ઉપાર્જન કરે
શાશ્વત સુખ ભોગવે જોઈ મહેરુબા. — પ્રકા

જેઠ શુદ્ધ ૭ થી જેઠ શુદ્ધ ૧૧ સુધી શ્રી શાંતિસ્તાવ મંદિરમાં ઉજવવામાં આવ્યો હતો.

જેઠ શુદ્ધ ૭ ના કુંચ રથાપના થયેલ જેઠ શુદ્ધ પ્ર. ૯ ના જલ જનનાનો તથા મુંમુઝુ ખેતશીભાઈના વરસીદાનનો વરધોથી દાડથી ખખેરે ચઢ્યો હતો જેઠ શુદ્ધ ૯ ના નાગાયદ દશદિગપાસનું પૂજન કરવામાં આવેલ જેઠ શુદ્ધ ૧૦ ના સવારે દેવરામચંદ્ર ઉપરે વચ્ચે ચઢાવવામાં આવેલ તથા ખખેરે એક વાગ્યે શાંતિગી અંતે-ઉત્સાહથી તેમજ દાડથી શાંતિસ્તાવ ભાગ્યાવાયું હતું.

જેઠ શુદ્ધ ૧૧ ને શનીવાર ના ૧૨-૬-૫૪ ના રોજ વિવિધ મુદ્દતે શ્રીયુત્ત ખેતશીભાઈની દીક્ષા ખાદારકોટમાં શ્રીમાળીન વંડીમાં થઈ હતી. સવારે ૬ વાગ્યે વરચેટો વંડીયે જવ માંદીસાકોટથી શ્રીયુત્ત ગુલાબચંદભાઈ બીમજીભાઈના સુપુત્ર ઇન્દુમનિજીને તીસક કરીને વધાવ્યા ખાદ ચઢ્યો હતો. સવારે વાગ્યે દીક્ષા વિધિ શરૂ થયો હતો. તથા અગીયાર વાગ્યે ઓથે દર્પનાદો વચ્ચે અર્પણ કરવામાં આવ્યો હતો. મુંડવાની ક્રિયા ખાદ સાધુવેશ પહેરાવવામાં આવ્યો હતો. સવારે વચ્ચે આવત તેમને જયનાદોથી વધાવી લીધા હતા.

ખાદ શ્રીયુત્ત ખેતશીભાઈના વડીલ બંધુ નેમચંદભાઈ-વાઘજીભાઈ, શ્રી મહાવીર શાસનના નૂતન તંત્રીશ્રી મહેતા મગનલાલ ચવમુજ, અમદાવાદવાળા: વિધિકારક સુશ્રાવક કેશવલાલભાઈ, 'શ્રી મહાવીર શાસન'નાં જોરસદ આંચ શાખાના વ્યવસ્થાપક શાહ ચંદુલાલ મોહનલાલ, મુંમુઝુ ખેતશીભાઈ: આદિના પ્રાસંગિક પ્રવચન ખાદ પૂ આ મહાજત્રીએ દીક્ષાનું મહત્ત્વ વગેરે સમજાવેલ તથા શ્રી-મહાવીર પ્રભુના સિદ્ધાંતોનું

જોનશીખાખમે દીક્ષા લઈને જે આત્મસાધનના માર્ગે પ્રયાણ કર્યું તેમ સૌ કાષ્ઠ તે માર્ગે ચાલે એજ ભાવના.

આ પુસ્તક દીક્ષા પ્રસંગની યાદગીરીરૂપે પાઠનાં અર્થદ આનંદ થાય છે. તેમાં નકલ ૨૫૦) કાષ્ઠ જેકાલક તથા છીશોરચંદ્ર ગુલાબચંદગાઠ, નકલ ૧૫૦) વેરા લેનદાસ રામચંદ હા. કાષ્ઠ પ્રમુદાસગાઠ નકલ ૧૦૦ શેઠશ્રી મુંદરજી કલ્યાણજી તરફથી આપવામાં આવેલ છે. તેમનો આ પ્રસંગે આભાર માનીએ છીએ. તથા ફરી પણ આવા શુભ પ્રસંગે જાનાદિના પ્રચાર માટે પોતાની લક્ષ્મીનો સુપયોગ કરે એજ મંગલ ભાવના.

આ સમગ્ર મહેત્સવમાં તથા દીક્ષા પ્રસંગને દીપાવવામાં અત્રેના શ્રી સંઘે તથા મારતર હીરાલાલ મગનલાલ દોશી ખડેપગે ઉભા રહી જે લાભ લીધેલ છે તે ખરેખર અનુમોદનીય અને પ્રશંસનીય છે અને યાદગીર છે.

તેમજ શ્રી મહાવીર શાસન પાલિક પત્રના તંત્રીશ્રી દીક્ષાનો પ્રસંગ ઉજવવા સાથે વેરાવળના શ્રી શ્રમજીપાલ શ્રી સંઘે શ્રી મહાવીર શાસનને જે સહકાર આપ્યો છે પણ અનુમોદનીય છે અને પ્રશંસનીય છે.

શ્રી મહાવીર શાસનનો પ્રચાર ઘેરઘેર થાય અને સહુ શ્રી મહાવીર પ્રમુખ શાસનને પામી આત્મ કલ્યાણ સાથે એજ શુભ ભાવના.

વેરાવળમાં શ્રી મહાવીર શાસનના પ્રચાર તરીકે ધર્મત્રે મારતર હીરાલાલ મગનલાલ દોશી તથા ધર્મત્રેમી બ અમીલાલ રતીલાલ શાહે જે શુભ લાભ લીધો છે તે અનુમોદનીય ને પ્રશંસનીય છે. હવે પણ વિશેષ પ્રયત્ન કરે એવી અમારી નમ્ર વિનંતિ છે.

—પ્રકાશ

पृष्ठ	लीटी	माशुद्ध	शुद्ध.
४६	३	भाणिआ	भाणओ
४६	६	आपनाराना	आपनाना
५१	२	भवेजोअ	भवेसोअ
५१	२४	सल्लिप्यते"॥ (कभशः)	सल्लिप्यते"
६०	८	दरि	दरिद्र
६२	६	तेथा	तेथा
६५	७	स्वभ्यौव	स्वभ्यैव
६५	११	सद्यस्यापि	सङ्ख्यस्यापि
८१	१२	वर्षना वर्षना	वर्षना
८६	२१	महला संमेन	महिला संगेन
८६	१२	मद्यपानात्	मद्यपानात्
११०	१६	निर्भभने	निर्भभ ने
१११	२१	स्तवन	स्तवन
१११	२३	गौधि	गोधि
११२	१८	ध्यारा	ध्यारा
११३	३	जगदिश	जगदीश

(પ્ર.) દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ માટે સુપન ઉતારવા પારણી ગમિયું માળાં પહેરવી, આરતિ, મંગલ દીવો ઉતારવો અને સદ્વ્યવહાર ન કરેલાય ?

(ઉ.) જરૂર સદ્વ્યવહાર કરી શકાય. કારણકે એમાં કોઈ કર્મોદાનનો વ્યાપાર કરવાનો નથી. અરે કર્મોદાન સિવાયના અન્ય સદ્વ્યવહારો વડે અને દેટલાકના મતે વ્યાજવડે વૃદ્ધિ કરી શકાય તો સુપના આદિ દ્વારા દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવામાં કયો વધો ?

(પ્ર.) શું વ્યાજે પણ વૃદ્ધિ કરવી ?

(ઉ.) હા. દેટલાકના મતે વ્યાજે પણ દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરી શકાય છે—આ રહ્યો તે પાઠ:—

કેચિન્તુ શ્રાદ્ધવ્યતિરિક્તેભ્યઃ સમધિકગ્રહણકં
ગૃહીત્યા કલાન્તરેણાપિ તદ્વૃદ્ધિરુચિતૈવેત્યાહુઃ ॥

ભાવાર્થ:—દેટલાક આચાર્ય લગવંતોના મતે આવક સિવાય અન્યને વ્યાજે પણ દેવદ્રવ્ય આપીને દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવાનું ઉચિતજ મનાય છે. પણ અંગ ઉધારે નહિં પરંતુ કાંઈ અધિક મોગની ધરેણું લઈને આપવું. જેથી વ્યાજ સેવા જતાં મૂડી ગાવાનો વખત આવે નહિ. અર્થિ આવકને વ્યાજે આપવાના ના પાડી છે એ જ્ઞાનમાં સેવા જેવું છે.

(પ્ર.) આમ દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવાથી શું લાભ ?

(ઉ.) ધર્મેજી લાભ છે. શ્રી જિન આરા મુજબ વિધિ-પૂર્વક દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ અને વૃદ્ધિ કરનારને અદ્ય સંસારીપણાનો અને તિર્થંકરપણાની પ્રાપ્તિનો મોટો લાભ જતાવ્યો છે. આ તમાં નીચેનો પાઠ સાક્ષી પૂરે છે.

પ્રાપ્ત કરે છે એમ ઉપરના પ્રશ્નોત્તરથી અમે જાણ્યું પણ બક્ષણ કરનારો કેવો લાભ પ્રાપ્ત કરે, એ જાણવો?

(ઉ.) હા, બક્ષણ કરનારો અનંતકાલ પર્યંત સંસારમાં પરિભ્રમણ કરનારો બને છે એ નીચેના પાઠ પરથી જાણી શકશે.

“ભવ્યંતો જિણદ્વં અણતસંસારિઓ દોદ્ધ ॥”

ભાવાર્થ:—શ્રી જનદ્રવ્યનું બક્ષણ કરી જનારો જીવે અનંતકાલ સંસારસાગરમાં ગૂંચળનારો બને છે જેના બક્ષણથી જીવને અનંતકાલ સંસારમાં ભગવું પડે અનંતા જન્મમગ્નન દુઃખો વેઠવા પડે, તે દેવદ્રવ્યનું બક્ષણ કરવા કરતાં તો એણે બક્ષણ કરવું વધારે દિતાવદ્ કેમ ન કહેવાય? કારણકે એ બક્ષણથી કંઈ અનંતકાલ જીવને ભગવું પડતું નથી. એ ઉપરથી આપણે સમજવું જોઈએ કે દેવદ્રવ્યનું બક્ષણ નહીં કરતાં તેની વૃદ્ધિ અને રક્ષા કરવી જોઈએ. અર્થે એ પા સમજવા મહે છે કે-દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરો. રક્ષા કરો. બક્ષણ કરો પણ તેનો કંઈ અને અનિષ્ટ લાભ આપણને પણ ભગવાનને નથી કારણકે ભગવાન તો વીતરાગ છે. લાભ મેળવવા લાયક છે તે લાભ તો તે પ્રાપ્ત કરી ચૂક્યા એટલે એમને કંઈ મેળવવાનું બાકી રહેતું નથી પણ જીવ વીતરાગ પરમાત્માની ભક્તિ કરીને મોક્ષલક્ષ્મીનો લાભ આપ મેળવવાનો બાકી છે માટે શાસ્ત્રવિધિ મુજબ આપણે ભક્તિ કરવી જોઈએ એ બક્ષણની નુકશાની પણ આપણને છે મા બક્ષણના પાપથી આપણે સદાને માટે દૂર રહેવું જોઈએ.

(પ.) શું આરતિ-ગંગણ દીવો-મુપન-ઉપધાનની માળ આદિનું દ્રવ્ય દેવદ્રવ્ય કહેવાય?

માય, આગી સંભવ છે કે ભક્તો સુંદર બનેલા ગૈયમાં
 મદાપૂજન, સત્કાર કરે, રથ-પાદપી વિગેરે ભક્તિના સાધનો
 એ પણ દેવદ્રવ્ય છે અને એ સાધનો હોય તો આવસરે
 મદાપૂજન-સત્કાર થઈ શકે. મદાપૂજન આદિના આવસરે અનેક
 ભગ્યાત્માઓ ભક્તિમાં જોડાઈ જાય એનો પણ સંભવ છે.
 એથી શ્રી જિન પ્રવચનની વૃદ્ધિ થાય એ સ્પષ્ટ છે. સુંદર
 થએલા મંદિરની અનુમોદના કરીને પણ અનેક ભગ્યાત્માઓ
 જોધિ પીજને પાગી જતાં પ્રવચનની વૃદ્ધિ થાય એ પણ
 બનવા જોગ છે. વળી જ્યાં શ્રી જિનમંદિર હોય ત્યાં મદાપૂજન
 આદિના પ્રસંગે ઉત્તમ સાધુજનોનો પણ પ્રાચલ આવવાનો
 સંભવ છે. આથી તેમની મોહરાગને મારનારી દેશના સાંભળીને
 અનેક દલુદર્મી આત્માઓ ધર્મસમ્મુખ બની જાય, સમકીર્ત
 પાગી જાય, તત્ત્વોના જોધને પાગી જાય, સર્વવિરતિ,
 દેશવિરતિ, ચારિત્રને પાગી જાય એ પણ બનવા જોગ છે.
 આ રીતે પ્રવચનની વૃદ્ધિ અને જ્ઞાનાદિ ગુણોની વૃદ્ધિ જો
 દેવદ્રવ્ય હોય તો થવા સંભવ છે એ સ્પષ્ટ છે. આથી એ
 વાત પણ સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે દેવદ્રવ્યનો નિશાળ આદિ
 સર્વજનિક દાર્થોમાં ઉપયોગ કરીને જ્ઞાન આદિ ગુણોની વૃદ્ધિ
 કરવાની નથી. પરંતુ દેવદ્રવ્યના યોગે ઉપર કહી ગયા એ
 મુજબ મંદિરના કાર્યમાં ઉપયોગ કરીને સદ્ગુરુ મદારાગનો
 યોગ પાગીને સમ્યક્ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ કરવાની છે. પણ તમે
 કહી ગયા એ પ્રમાણે નહિ. અને સમ્યક્ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ માટે
 સિદ્ધાન્તના સમ્યક્ જ્ઞાનના પ્રચારમાં પણ દેવદ્રવ્ય વપરાય
 નહિ તો મિથ્યાજ્ઞાનના પ્રચારમાં તે દ્રવ્ય વપરાયજ કેમ ?

નતન ગેત્ય, યા વિર્ણાદાર યા લક્ષિતા સાધનો થાય ની
પરિણામ એ આવે કે ચેત્તોનો નાશ, લક્ષિતાનો નાશ,
સિવાય બીજું પરિણામ શું આવે ? વર્તમાન સમગ્ર શ્રીમ
ગોસ્વી ગોલવાનું તો કથુલ રાજે છે-તો શું સમગ્ર શ્રીસં
મિથ્યાત્વી માનવો કે ગોસ્વીમાં મિથ્યાત્વ લાગે એમ ગોલ
અને લખનારને મિથ્યાત્વી માનવો ? સમગ્ર શ્રીસંધને મિથ્યા
કોણ કહી શકે ? જેને અધોર્ગતમાં જનનું હોય તેમ કે
શકે કે બીજે ?

પ્ર—કેટલાકો કહે છે કે અત્યારે મંડનનો જમાનો
ખંડનનો નહિ. એમાં શું સમજવું ?

ઉ—કહેનારાઓ કે લખનારાઓ લગભગ એવા છે
જ્યારે પોતાની માન્યતા વિરુદ્ધ આવે છે ત્યારે તેઓજ ખંડ
કરવા બેસી જાય છે. અને જ્યારે શાસ્ત્રીય માન્યતાઓ
ખંડન થતું હોય ત્યારે તેની રક્ષા કરવાવાળાઓને કહેશે
ખંડન કરો પણ ખંડન નહિ. એનો અર્થ એ છે કે અ
શાસ્ત્રીય માન્યતાનું ખંડન કરીએ. યા કોઈ કરતું હોય
તેનો વાંધો નહિ. પણ જો અમારી માન્યતા વિરુદ્ધ આવે
તો અમે તો ખંડન કરવાના કરવાના ને કરવાના. આ
ઉપરથી કહેશે કે જનતા ઉધી ન જાય માટે અમારે આ
કરવું પડ્યું છે. આ ઉપરથી તેઓની કેવી મનોદશા છે એને
તમોને ખ્યાલ આવી ગયો હશે ? યાદી શાસ્ત્રીય બાબતોમાં
સકિતસંપન્નો કદીજ મૌન રાખી શકે નહિ. કોઈ એવા
અવસરની વાત જુદી છે.

ભગવાને પણ માયાનું દ્રવ્ય, જ્ઞાન ખાતા અને સાધ
 ખાતાનો નિષેધ કરીને દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવાનો સંપ્રદાય
 બતાવ્યો છે સુવિદિતનો સંપ્રદાય આજ્ઞાવત્ માનવાનું કારણ
 પ્રમાણ છે એ બૂઝવું જોઈએ નહિ. જ્યાં યાજ્ઞની ઉપદેશ
 કમીટીએ સ્વેચ્છાચારી પણે માયાનું ધી સાધારણમાં
 જવાનું જે દરાવ્યું છે, એ શાસ્ત્ર-સંપ્રદાય અને મુનિ સંમેલન
 વિરુદ્ધ હોઈ આદરણીય નથી, પણ ત્યાજ્ય છે. આ દરાવ
 શ્રી શાસ્ત્ર અનુસારી શ્રી સમસ્ત શ્રી સંઘે બહિષ્કાર કરી
 જોઈએ. શ્રી યાજ્ઞ ઉપધાન કમીટીએ કયા કયા
 આચાર્ય આદિ ભગવંતોની આજ્ઞા અનુસાર દરાવ કરી
 તે કમીટીએ શાસ્ત્રના પૂરાવા સહિત ગાંઠેર કરવું જોઈએ
 શાસ્ત્ર સંમત જણાતાં સૌ દ્રાઈ તેઓના દરાવને માન આ
 ખાકી તો મનસ્વી પણે દરાવેલા દરાવોનું બહુમાન દ્રાઈ
 આજ્ઞાનુસારી શ્રી સંઘ માન આપશે નહિજ. એ તો
 ચોક્કસ ખાત્રી છે. મનસ્વી પણે દરાવો કરવા, એ ભયંકર
 ભયંકર પાપ છે અને તેની સાથે શ્રી સંઘમાં શાન્તિનો ભંગ
 કરીને હિંસાત મચાવનાર છે. માટે કાંતો કમીટીએ એ દરા
 પાછો ખેંચી લેવો જોઈએ અને કાંતો સાધારણ ખાતામાં લે
 જવાના પૂરાવા આપવા જોઈએ. તે વિના જાગેલો ઉદ્ધાર
 શાન્ત નહિ થાય. અને કદાચ શાન્ત થઈ જશે તો પણ
 દરાવ સર્વ માન્ય તો નહિજ અને શ્રી સંમેલને પણ
 દરાવો સર્વમાન્ય થઈ શકે તેવાજ દરાવો કયા છે પણ ખ
 નહિ. કારણકે એ રીતેજ શ્રી સંઘમાંથી અનીચ્છનીય વાતો
 શકે તેમ હતું. તો શ્રી સંમેલનથી તમે વધારે

કમીરીના દરાવને કામગી પણ માન આપવું નેહએ નહિ

૩—માનો કે અંગારા ગામમાં દહેરાસરમાં નિર્ણય
જરૂર ન હોય કેમકે પણ પૂરતું દેવદ્રવ્ય હોય. જરૂર કે
ઉપાશ્રયની કે મર્ગશાળાની અને એમાં સાધારણ દ્રવ્યની ન
હોય હવે જોલી જોલીને દેવદ્રવ્યની છાપ મારીને સાધારણ
જગે કરીને હુળવાનો વરે આવે એના કરતાં દેવદ્રવ્યમાં
જવાની આવકને જોલી જોલીનાં પહેલાં સાધારણમાં
જવાની જાહેરાત થાય તો હુળવ નો તો વાર ના આવે

૬—પહેલી વાત એ છે કે આપણા ગામનું દહેરાસર
કે ખીજા ગામના દહેરાસર હોય પણ એ બધાય દહેરા
આપણા છે એમ માનવું નેહએ. કેમકે ખીજા ગા
દહેરાસરમાં પણ જગવાનતો આપણા જ છે આ મા
ને આપણા હૃદયમાં વસી જાય તો આપણા ગામના દહેરા
દેવદ્રવ્યની જરૂર નહિ હોય તો વધુ થએલું દેવદ્રવ્ય
ગામના દહેરાસરમાં નિર્ણોદ્ધાર માટે યા કાંઈ કેકાણે
બંધાતા દહેરાસરમાં આપવાનું મન થશે. એ રીતે આ
દહેરાસરની રકમનો સદુપયોગ થઈ જશે એમ કરવામાં
તો દેવદ્રવ્ય ખીજા જરૂરી નહિ લાગે. કારણ ઘણા
નિર્ણોદ્ધાર અને નવા દહેરાસરની જરૂર હોય છે

ખીજી વાત એ છે કે દેવદ્રવ્યની છાપ મારીને સાધા
જમા કરીને હુળવું એના કરતાં દેવદ્રવ્યની છાપ ન
પહેલેથી સાધારણમાં લેઈ જવું, એ શું ખોટું? આ
જવાબ એ હોઈ શકે? શાસ્ત્ર કે શાસ્ત્રનુસારી કાંઈ પણ
દેવદ્રવ્યની છાપ મારીને સાધારણમાં જમા કરવાનું કહેલું

હતો તે તે વખતના ખુદાર પાડેલ સાહિત્ય ઉપરથી સ્પષ્ટ જણાય છે. જરૂર પડે તે સાહિત્ય ખુદાર મુકવામાં વાંધો પણ નહિ આવે. વર્તમાન શ્રી સાધુસંઘનો ખુદોજો ભાગ વિરોધમાં છે એતો જગ જાહેર છે. છતાં માત્ર ચાણુની દૃષ્ટિએ સરવૈયું કાઢીને સમગ્ર ભારતના શ્રી સંઘ ઉપર સત્તા ઠોકરી જેસાડવાનો જે પ્રયાસ કરાયો છે તે કદીજ બળમાં આવી શકે નહિ. તે માન્યતાવાળા એક જે લેખકો વિના આધારે સાધારણમાં લેખ જવાની હીમાયત કરે એથી કંઈ સર્વમાન્ય વાત થોડીજ થાય? અને શ્રી સંઘમાં અશાન્તિનું વાતાવરણ ઉભું થયાની કાળી દીલી તો તેમના કપાળે જાય તેમાં નવાઈ છે?

પ્ર—કેટલાકો કહે છે કે ઉપધાનની માળ આદિની ઉપજ દેવદ્રવ્યમાં, જવી, જોષ્ઠએ એ સંબંધમાં મૂલ સૂત્રમાં કંઈ અધિકાર જણાતો નથી. તો શા માટે ખેંચતાણુ કરવી? જેની જેમ ઇચ્છા હોય તેમ ભલે વર્તે એમાં આપણે વાંધો લેવાની કંઈ જરૂર?

ઉ—આપણે કશું કરી લેખે એ કે આ વાત કદાચ મૂળ સૂત્રમાં ન હોય. પણ એટલા માત્રથી સાધારણમાં લેખ જવાનું કરતું નથી કારણકે અત્યારે શું બધાય સૂત્રો વિદ્યમાન છે? ના. તો પછી મૂળ સૂત્રમાં નથીજ એમ આપણે કેમ કહી શકીએ? વર્તમાન સૂત્રમાં નથી એમ કરીને ઇન્કાર કરશે તો વર્તમાન સૂત્રમાં તો માર્ગાનુસારીના ગુણો પણ નથી તો તે શું નહિ માનો? ત્યારે મહાનુભાવો સમન્ને મૂલમાં ન હોય છતાં પંચાંગી અને પંચાંગી અનુસાર પૂર્વાચાર્ય આદિના રચિત શાસ્ત્ર આદિને માન આપીને આપણે ચાલવું જોશે. નહિ તો

જોલો બાઈ! આ પ્રત્નોત્તરમાં સુત્ર જોલીની વાત છે! આમાં સુત્ર જોલી ઉપજ શેમાં જાય તેવો પ્રત્નેય નથી અને તેવો ઉત્તરેય નથી. આમાં તો એ સ્પષ્ટ પ્રશ્ન છે કે પ્રતિક્રમણની વેળાએ દ્રાઈએ અમુક તોલા દેશર આપવાનું કહ્યું હોય અથવા અમુક પ્રમાણમાં તેજ આપવાનું કહ્યું હોય. અમુક એવી દ્રાઈ ભક્તિ કરવાની ચીજ આપવાનું કહ્યું હોય તો તે દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવું કે સાધારણમાં લેઈ જવું? આ પ્રશ્ન છે.

ઉત્તરમાં પણ સુત્ર જોલીની ઉપજ અમુક ખાતામાં લેઈ જવાનો ઉત્તર નથી પણ ઉત્તર એ છે કે જે દેશર આપનાર એમ કહે કે મદારે દેવદ્રવ્યમાં આપવું છે તે દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવાનું કરમાવ્યું અને આપનારની ઇચ્છા સાધારણ દ્રવ્યમાં હોય તો સાધારણમાં લેઈ જવાનું કરમાવ્યું આવો ઉત્તર આપવાનું કારણ એ છે કે આપનારની ઇચ્છા દેવદ્રવ્યમાં હોય અને સાધારણમાં લેઈ જવાય તો શ્રાવ પોતાના કપાળે ચાંદલો ફરી શકે નહિ કેમકે દેવદ્રવ્ય ભક્તિને દોષ લાગે. માટે આપનારની ઇચ્છા મુજબ દેવભક્તિમાં જ તેનો ઉપયોગ થાય. આપનારે જે સાધારણમાં આપવાનું જણાવ્યું હોય તો સાધારણમાં લેઈ જવામાં વાંધો નહિ અને તે દ્રવ્ય દેવભક્તિમાં વાપરી શકે. અને શ્રાવક પોતાના કપાળે ચાંદલો પણ ફરી શકે, કેમકે સાધારણ દ્રવ્ય છે. માટે સાધારણમાં લેઈ જવાનો ઉત્તર આપ્યો—

આચાર્ય ભગવાન શ્રી સેનસરીશ્વર મદારાજ સુત્ર જોલીની ઉપજ સાધારણ ખાતામાં લેઈ જવાનું કેમ જ કહે? કારણ એ તો જ્ઞાન દ્રવ્ય છે આને પણ શ્રી શાસ્ત્રનુસારી શ્રી સં

ઉ—શ્રી શ્રાદ્ધવિધિ નામના ગ્રન્થ રત્નમાં તેનું વિધાન
આદિ શબ્દથી મળી જાય છે.

પ્ર—શ્રી શ્રાદ્ધવિધિને શું આગમ કહેવાય?

ઉ—આગમ નહિ પણ આગમને અનુસરતો ગ્રંથ એ પા
પરંપરાએ આગમ કહેવાયને? અત્યારે તો પરંપરા આગ
મળશેને? વળી સુત્રિદિતોની આચરણને આજ્ઞાવત્ માનવા
શાસ્ત્ર ફરમાવે છે એ પણ જૂલવાનું નથી આ વસ્તુને સમજ
નારો પારણ્યા આદિની ઉપજને વ્યવહારિક ઢમજ ઝોળખાવી શકે

પ્ર—તો પછી વ્યવહારિક ઝોળખાવવાનું કારણ શું?

ઉ—દાગણુ સ્પષ્ટ છે. વર્તમાનમાં જે લોકો ઉપધાન
માળા, સુપન, પારણ્યા આદિની ઉપજને સાધારણમાં લે
જવાની હીમાયત કરે છે તેની સામે શાસ્ત્ર શ્રદ્ધાળુઓ
'સાધારણમાં ન લેઈ જવાય પણ દેવદ્રવ્યમાં જવું' જોઈએ
આ જાતિનો વિરોધ પ્રગટ્યો છે. તે વિરોધને દબાવવા માટે
'ઉપજ વ્યવહારિક છે, સિદ્ધાંતિક નથી' એમ કહીને આ રૂ
તરફીજ રચાઈ છે.

પ્ર—પારણ્યાની ઉપજ દેવદ્રવ્યમાં જવી જોઈએ?

ઉ—હા એમાં વળી શંકા શી? પારણ્યામાં લાગવાનું
પ્રમાણવાય છે. માટે પારણું લાગવાનું છે. એટલે દબાવી ન
છે અને તેથી લાગવાનની ભક્તિ માટે અધારેલા પારણ્યા
થી દેવદ્રવ્યમાં જાય એ સ્વાભાવિક છે.

“ ચાર શરાણુ ”

(રાગ—ગિનવર પરમ કૃપાળ ભવિયાં)

ચાર શરાણુ સુખકાર ભવિયાં, ચાર શરાણુ સુખકાર
 પ્રથમે શરાણુ અરિહંત પ્રભુનું, બાર ગુણે હિતકાર...
 બીજું શરાણુ સિદ્ધશુદ્ધ મહંતનું, અનરગર પદધાર...
 ત્રીજું શરાણુ સાધુ સાધુ શરૂનું, કરણારસ લાંકાર...
 ચોથું શરાણુ શુભ જ્ઞેન ધરમનું દુઃખ ટાળી સુખ દાતાર...
 લાખ ચોરાશી હું છવ ખમાવું વૈર ન રાખું લગાર...
 શુભ કરણી સર્વિ ભલી હું માનું પાપને નિન્દુ અપાર...
 મનવચ કાચે જે પાપ કર્યા મેં, મિથ્યા યાજો આવાર...
 માતપિતા લાંબ નારીને છોડી, ક્યારે થઇયું અણુગાર...
 નવકાર મંત્રનું ધ્યાન ધરતાં, પામીએ ભવજલ પાર...
 છોડી લોહપતા અવસર પામી, અણુસણુ કરીએ શ્રીકાર...
 જોઈયોતુ મુજ જ્ઞે મરણુ હોવે, તો સર્વિ લાગ નિરધાર...
 જન્મ જન્મ મરણાદિકે ભરીએ, આ સંસાર અસાર...
 કર્યાં કરમ સમભાવે ભોગવીએ, કાંઈ ન રાખાયુદાર...
 તે માટે શરાણુ જો ચિત્તમાં ધારું, શમામૃત દેનાર...

૩—તા. ૩૧ જાન્યુઆરી ૧૯૫૩ જૈનપત્રના પૃષ્ઠ
પાને 'મુળપત્રના અવનવા' આ હેડિંગ નીચે 'કુટ્ટી નામ' ન
દેહરામાં ડૉ. ચંદ્રશેખરના 'સરકારને પંચતર્થીય યોગના મા
દેવદ્રવ્યનો ઉપયોગ કરવા ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું. વ્યુત્પ
તેગણે પુણ્ય કે આર્થિક અને સામાજિક પુનઃ રચના મા
આ દેવદ્રવ્યનો ઉપયોગ થાય તો આથી વિશેષ ધાર્મિક કા
કયું હોઈ શકે?' આ વિચારો યોગ્ય છે?

ઉ—ખીલકુત્ર યોગ્ય નથી. કારણકે આ વિચારો ધર્મ
શાસ્ત્રોથી વિરુદ્ધ જાય છે. ડૉ. ભક્તે ડૉ. હોય પણ એ શરીર
દવા કરનારા છે પણ શરીરમાં રહેલા આત્માઓને વળગે
કર્મરોગની દવા કરનારા નથી. એ માટે તો એમણે ધર્મશાસ્ત્રો
અભ્યાસ કરવો જોઈએ અભ્યાસ માટે સદ્ગુરુઓની ઉપાસના
કરવી જોઈએ. વિના અભ્યાસે વૈદ્ય કરનારા વૈદ્યો યા ડૉક્ટરો
જેમ દંદીઓને મારનારા અને તેમ ધર્મશાસ્ત્રોના અભ્યાસ
વિનાના માણસો પણ મારનારા અને, એવા માણસોએ
સરકારને યા કોઈપણને સલાહ આપવા નીકળવું એ વ્યાજબી
નથી. છતાં નીકળે તો એ જગતનું હિત કરવાના બદલે
સ્વપરતું અહિત કરનારા બની જાય એ સ્વાભાવિક છે કારણકે
પોતાના અધિકાર બહારની વાત છે. પોતાના અધિકારની
બહારની વાતમાં હુકમ કરવા નીકળવું એ ડાહ્યા માણસોનું
કામ નથીજ. ડૉ. ચંદ્રશેખરને તમે પુછો કે તમે કયા
ધર્મશાસ્ત્રના આધારે સરકારને આવી ઉધી સલાહ કે આવા
ઉધા વિચારો જણાવવા તૈયાર થયા છો? તો એમને માથું
ખંજોરવું પડશે, કારણકે કોઈપણ ધર્મશાસ્ત્રોમાં તેમના

અર્થ—પાંગ સમિતિ, ત્રણ મુખિત, સંજમ, તપ
આગિતમાં ઉઘમી મુનિવરો એક સ્થાનકે સો વર્ષ મુખી
હોય, તોપણ આરાધક કલા છે,

આ પાઠથી એક ઠેકાણે વધારે વખત રહી શકે.

એવપિ (વાસ સયંપિ વસંતા) આ પાઠથી મુનિ
કારણે એક ઠેકાણે વધુ રહી શકે છે, તથાપિ એમાં આ
સાચવેલો નોંધજો.

માસત્તિ આશ્રન્ત્યજિન યતીનાં માસ કલ્પ નિવ
દુર્મિક્ષાશક્તિ રોગાદિ કારણસ દ્વિભાવેऽપિ શાસ્ત્ર
પાટક કોણક, પારાવત્તેનાપિ સત્યાપની યેવઃ
કલ્પમુત્ર ૫-૪

ભાવાર્થ:—આ પાઠમાં પણ નો કારણ ન હોય તો
પહેલા અને છેલા શ્રી જિનેશ્વર દેવના સાધુઓ માસ કલ્પ
મર્યાદા સાચવે એટલે શેપકાલમાં આઠ મહિનાના આઠ ન
ચોમાસાનો એક એમ નવકલ્પી વિદાર કરે. એટલે ચોમાસા
ચાર માસથી અધિક સાધુ રહે નહિ. અને શેપકાલમાં ન
મહિનાથી અધિક રહે નહિ. પરંતુ દુઃખકાળ, વિદાર કરવા
અશક્તિ, ખીંગા, આદિના કારણે એક ઠેકાણે રહેવાની
જરૂરીયાત જણાય, તો રહે. પણ શાખાપુર, પાડો, ઉપ
ઉપાશ્રયનો ખૂણો પરાવર્તન કરીને પણ માસ કલ્પની મર્યાદા
સાચવવી જ નોંધજો. આ પ્રમાણે પણ નો મર્યાદા સાચવવા
ન આવે તો મગના, લઘુના આદિ ઘણા દોષો આવી જવા
સંભવ છે. આથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે, કારણે સાધુને એ
ઠેકાણે ધણો વખત રહેવાનો અવસર આવે ત્યારે ઉપર કલ્પ
મુજબ સાધુ ધણો વખત પણ રહી શકે છે.

શં. — દોષ ભક્તિ શ્રાવક ભગવાનને માટે પોતાના દ્રવ્યથી આભૂષણ કરાવે. પછી પોતાને દોષ ગોવા વિષ્ટ પ્રસંગે કહ્યે કે નહિ ?

સ. — જો ભગવાનને માટેજ કરાવ્યા હોય તો તો ન કહ્યે કારણકે તેમાં ભગવાનને અર્પણ ભુક્તિ છે માટે દેવદ્રવ્ય થઈ ગયું. પણ જો અર્પણ ભુક્તિજો ભગવાન માટે કરાવ્યા ન હોય તો ભગવાનને ભક્તિ માટે પહેરાવ્યા પછી પાછા લઈ શકે છે. આ વાતમાં પોતાનો અભિપ્રાય પ્રમાણ છે. જુઓ સે. ભા. પૃ. ૨૦૨

શં. — જેમ ઉપર અભિપ્રાય પ્રમાણ કહો છો તેમ સુપન પારણું અને ઉપધાનની માળ આદિની ઉપજ ભોલનારના અભિપ્રાય મુજબ સાધારણ ખાતામાં ના લેઈ જવાય !

સ. — ના, કારણકે શાસ્ત્ર-સંપ્રદાય જેની ઉપજ દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવાનું ફરમાવતું હોય ત્યાં ભોલનારનો અભિપ્રાય ચાલી શકે નહિ. જ્યાં શાસ્ત્રે ભોલનારના અભિપ્રાય ઉપર ન રાખ્યું હોય ત્યાં ભોલનારનો અભિપ્રાય કેમ ચાલે ? ત્યાં તો શાસ્ત્રનો અભિપ્રાય ચાલે. શાસ્ત્રનો તો અભિપ્રાય ચોક્કસો છે કે દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ માટે માળ આદિની બોલી ભોલવી નોઈએ. પછી ભોલનારના અભિપ્રાય ઉપર આધાર ક્યાં રહ્યો ? જ્યાં શાસ્ત્રમાં ભોલનારના અભિપ્રાય ઉપર છોડ્યું હોય ત્યાં ભોલનારનો અભિપ્રાય ચાલી શકે. બાકી જ્યાં વિધિ કે સંપ્રદાય દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવાનું ફરમાવતું હોય ત્યાં ભોલનારનો અભિપ્રાય ચાલી શકે નહિ.

શં. — દહેરાસરમાં પ્રત્યાખ્યાન પાળવું કહ્યે ? કે નહિ ?

મૃદચ વાપરી શકતો નથી. દેવના માટેજ કરાવેલા આજીવણો એ દેવદ્રવ્ય બની જાય છે. આથી પોતાના પૈસાથી કરાવેલા હોના છતાં ગમે તેવા પ્રસંગમાં પણ પોતે તેનો ઉપયોગ કરી શકતો નથી. તે દેવદ્રવ્યનો ઉપયોગ ખીજાઓ કેમજ કરી શકે નજ દરી શકે. વળી ૩૧૦ માં પૃષ્ઠમાં જણાવે છે કે “દેરાસરના નોકર પાસે પોતાનું કાર્ય કરાવાય કે નહિ?” આ પ્રશ્ન ઉત્તરમાં જણાવે છે કે “દેરાસર સાચવનારે દેરાસરના નોકર પાસેથી પોતાનું કાર્ય દગવાય નહિ” આ પ્રશ્નોત્તરથી પણ સ્પષ્ટ સમજાય છે કે દેરાસરના પૈસાથી દેરાસરના કામ માં રાખેલા નોકર પાસેથી પણ કાર્યવાદક જ્યારે “પોતાનું” કાર્ય પણ કરાવી શકતો નથી. ત્યારે દેવદ્રવ્યનો સામાજિક યા દેશના કાર્યોમાં ઉપયોગ કેમ કરી શકાય?

૩૪૪ માં પૃષ્ઠમાં તો ત્યાંમુત્રી જણાવવામાં આવે છે. માણી પાસેથી માનો કે આપણે ૧ રૂ. ના પુસ્ત લીધા તે રૂ. રોકડો નહિ આપતાં આપણે એને ચોખા આદિ માં આપ્યો એ આનો જે આના જે નફાનાં આવ્યા હોય તે પણ દેવદ્રવ્ય દાંડવાય છે તે નફાનો ઉપયોગ આપણે કરી શકી નથી. તે નફાના પૈસા દેવદ્રવ્યમાં નાખી દેવા જોઈએ.

પ્ર—ખીજા કોઈ અથમાં નિયેત્ર છે ખરો?

ઉ—હા.

પ્ર—કયા અંથમાં?

ઉ—જુઓ, લગભગ જેની રચના કર્યે ૫૦૦ વર્ષ થઈ ગયા છે તે શ્રદ્ધાવિધિના કર્તા આચાર્ય ભગવાન શ્રીમાન રત્નશેખરસૂરીશ્વર મહારાજ શ્રી શ્રદ્ધાવિધિમાં ફરમાવે છે કે

બક્ષ્ય કરનારની ઉપેક્ષા કરે, તે પ્રાણીઓ કાંતો ધર્મને
જાણતા નથી અને કાંતો તેઓએ નર્કમાં જવાનું આયુધ
બાંધેલું હોયું જોઈએ. આથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે જેઓ
જૈનધર્મને જાણે છે, અને જેઓ દેવાદિ ઉચ્ચ ગતિએ જતારા
છે તેઓ તો દેવદ્રવ્ય તો શું પણ સાધારણદ્રવ્ય પણ ખાવાની
ખવરાવવાની શુદ્ધિવાળા હોતા નથી, તો દેવદ્રવ્યની ખાવાની
શુદ્ધિવાળા કે ખવરાવવાની શુદ્ધિવાળા કેમજી બને? જેઓ
ધર્મના અભણ છે અથવા જેઓને નર્કમાં જવાનું હોય તેવા
પાપાત્માઓનેજ આવી અવળી શુદ્ધિ મળે ધર્મના અભણ
માણસો આવી ઉંચી સલાહ આપે, એ શું માનવા યોગ્ય છે?
કદીજ નહિ. નર્કમાં જવાની તૈયારી કરી રહેલા માનવો પોતે
નર્કમાં જાય અને બીજાઓને દેવદ્રવ્ય ખાવાની કે ખવરાવવાની
સલાહ આપીને લેંછ જાય, એવા માનવો થોડા પાપાત્માઓ
કહેવાય એમાં કંઈ નવામ છે? અહિં એ પણ ખ્યાલમાં લેવા
જેવું છે કે સાધારણ દ્રવ્યની વગખ્યા કરતાં શ્રી શાસ્ત્રકાર
ભગવાનો જણાવે છે કે—“સાધારણં ચૈત્યપુસ્તકાપદ્મગત-
શ્રાદ્ધાદિસમુદ્ધરણયોગ્યં કૃદ્ધિમચ્છાવકમીલિતં ॥”

ભાવાર્થ:—આ પંક્તિમાંથી જે વાત નિકલે છે. ૧
સાધારણ દ્રવ્ય—ધનવાન ધર્માત્માઓએ કુંડ—કાળો આદિ કરીને
જેશું કરેલું હોયું જોઈએ. ૨ આ સાધારણ દ્રવ્યનો ઉપયોગ
જરૂર પડે દહેરાસરમાં વાપરી શકાય. આગમની ભક્તિમાં
વાપરી શકાય. આપત્તિમાં આવેલા આવક બાધઓના ઉદ્ધારમાં
વાપરી શકાય અને અહિં પદ્મી ઉપાશ્રય આદિમાં વાપરી
શકાય. આથી સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે સ્વામી બાધના ઉદાર

અરિહંત સિદ્ધસાહ, કેવલિકદિઓ સુદાવદો ધમ્મો ।
 પપ્પચરો ચરગદ્દ દરણા સરણં લહદ્દ ઘમ્મો ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થ:—જે ધન્ય આત્મા છે તે શ્રી અરિહંત
 પરમાત્મા, શ્રી સિદ્ધ પરમાત્મા, શ્રી સાધુ ભગવંત અને સુખ
 આપનાર શ્રી કેવલી ભગવાને કહેલો શ્રી જૈનધર્મ, આ ચારું
 શરણુ પામી શકે. આ ચારનું શરણુ લેવાથી પુણ્યાત્માઓ
 ચાર ગતિના પરિભ્રમણથી મુક્ત થઈને પંચમગતિ મોક્ષને પામે
 છે માટે મોક્ષ પામવાની ઇચ્છાવાળા પુણ્યાત્માઓએ સદા આ
 ચારનું શરણું સ્વીકારવું જોઈએ.

ચરંગો જિણધમ્મો, નકઓ ચરંગસરણમવિ ન કયં ।
 ચરંગમચ્છેઓ નકઓ હા દારિઓ જમ્મો ॥

ભાવ.ર્થ:—મહા જેહની વાત છે કે જેણે દુર્લભ મેથિસે
 માવન-ભવ પામીને દાન, શીલ, તપ અને ભાવના રૂપ ચાર
 પ્રકારના ધર્મને કર્યો નહિ. જેણે શ્રી અરિહંત ભગવાન
 આદિ ચારનું શરણું સ્વીકાર્યું નહિ. અને ચાર ગતિનો જેણે
 છેદ, ઉચ્છેદ કર્યો નહિ તે ખરેખરા મોનાના માનવભાવને
 દારી ગયો.

અરિહંત સિદ્ધસાહ, કેવલિકદ્ધિઓ સુદાવહો ધમ્મો ।
પપ્પચરો ચરંગહ હરણા સરણં લહ્હ ધમ્મો ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થ:—જે ધન્ય આત્મા છે તે શ્રી અરિહંત
પરમાત્મા, શ્રી સિદ્ધ પરમાત્મા, શ્રી સાધુ ભગવંત અને સુખ
આપનાર શ્રી કેવલી ભગવાને કહેલો શ્રી જૈનધર્મ, આ ચારું
શરણુ પામી શકે. આ ચારું શરણુ લેવાથી પુણ્યાત્માઓ
ચાર ગતિના પરિભ્રમણથી મુક્ત થઈને પંચમગતિ મોક્ષને પામે
છે માટે મોક્ષ પામવાની ઇચ્છાવાળા પુણ્યાત્માઓએ સદા આ
ચારું શરણુ સ્વીકારવું જોઈએ.

ચરંગો જિણધમ્મો, નકઓ ચરંગસરણમવિ ન કયં ।
ચરંગમચ્છેઓ નકઓ હા હારિઓ જમ્મો ॥

ભાવ.ર્થ:—મહા ખેદની વાત છે કે જેણે દુર્લભ મોક્ષે
માવન-ભવ પામીને દાન, શીલ, તપ અને ભાવના રૂપ ચાર
પ્રકારના ધર્મને કર્યો નહિ. જેણે શ્રી અરિહંત ભગવાન
આદિ ચારું શરણુ સ્વીકાર્યું નહિ. અને ચાર ગતિનો જેણે
છેદ, ઉચ્છેદ કર્યો નહિ તે ખરેખરા પોતાના માનવભાવને
દારી ગયો.

(અનુસંધાન પેઠેજ ૩૭ નું ચાલુ)

લાઇઓની સેવા થશે ખરેજ આવા પ્રકારનો ઉપદેશ લોકો-
આપણું હોય, તો તે પાપોપદેશ છે. માની લઇએ કે કો
કોઈ વહીવટદારે આપણુદી સત્તાનો ઉપયોગ કરીને
કરતા હોય તો પણ આવો પાપોપદેશ ન અપાય. આપણ
સત્તાનાળાઓ અજ્ઞાનતા આદિના કારણે તમો કહો છો
કદાચ કરતા હોય તો તેઓને તેમ નહિ કરવાનો ઉપદેશ
અપાય. પરંતુ આવો પાપોપદેશ ન અપાય. કારણકે તમો કહો
છો તેવું કરનારા તેઓજ હુણે, જ્યારે આમાં તો આપણ
સમજીને હુણવાનો વારો આવી જાય. કોઈ કોઈ હુણતા હો
તેને તારવાનો પ્રયાસ કરાય કે કોઈ હુણતો હોય એના કર
આપણે બધા હુણીએ તો શું ખોટું? એમ કહેવાય? કોઈ
અકસ્મતવાળો તમારી આ વાતનો સ્વીકાર નહિજ કરે.

વીતરાગ ! સર્વયાસત્તવાદ્યા પાલનં પરં ।

આદ્યારાદ્યા વિરાદ્યા ચ, શિવાય ચ ભવાય ચ ।

॥ શ્રી વીતરાગ સ્તોત્ર ॥

ભાવાર્થ:—હે શ્રી વીતરાગ પરમાત્મા ! આપણ
દ્રવ્યપૂર્ણ કરતાં આપશ્રીની આજ્ઞાનું પાલન કરવું એ
શ્રેષ્ઠ છે. કારણકે આપશ્રીની આજ્ઞાની આરાધના કલ્યા
માટે છે. અને આપશ્રીની આજ્ઞાની વિરાધના સંસાર બ્ર
માટે છે. એટલે કે વીતરાગ પરમાત્માની આજ્ઞાનું પાલન
શુભ આપે અને આજ્ઞાનું વિરાધન સંસારમાં રજાગાવી મ.
દુઃખ આપે છે.

હુંવાતા ઉદારક આવકો અને સાધુઓએ આવા રસ્તા છે
 મેં પશુ દેવદ્રવ્ય ખવડાવીને ઉદારકપણીને દાવો કર્યો
 તો એ પાન કોષપણુ શાસ્ત્રને માનવાવાળો, માથાંતે
 રાગર છે એમ નહિ માને, કણુલ નહિ કરે, કેમકે એ
 મને કે આમાં તો સૌને હુળવાતું છે. તમે કદાચ એ
 ક્ષીણ કરશો કે, ત્યારે શું અમે શાસ્ત્રને નથી જાણતા
 એજ નજો. હો ? અમારે શું નર્કમાં જવાની ઇચ્છા હો
 માની હતીકો કરવા કરતાં તમે શાસ્ત્રોના પુરાવા સહિ
 પુરવાર કરો કે ઉપધાનની માળ આદિની ઉપજ સાધારણ
 નેઈ જવાય. એટલે સૌને સમજાઈ જશે કે તમે શાસ્ત્રો
 નજો છો અને માનો છો. બાકી વિના પુરાવે દેશકાલ
 માં, કે વૃદ્ધતા તામે ખોટા અનુમાનો કરીતે ગંપગોળા ચલા
 કંઈ થોડાજ બધા માની જાય ? નર્કમાં તો કોઈને જવા
 મિજા ન હોય, પણ શાસ્ત્ર અને સંપ્રદાય વિરુદ્ધ પ્રચાર કરી
 ઉપાગ્રંન કરેલા પાપ કર્મોને યોગે નર્કમાં જવાની ઇચ્છા
 હોય તોય કદાચ જાતું પડે. શું શ્રેણીક મંદારાજને
 મદારાજને અને શ્રી મદાવીર ભગવાનના હવે નર્ક
 જવાની ઇચ્છા હતી ? નહિજ. છતાં પાપકર્મોના યોગે જાતું
 પડ્યુંને ? આલ્યું કંઈ ? જ્યારે શ્રી તીર્થંકર દેવોના આત્માએ
 પણ નર્કમાં જાતું પડ્યું, તો તમે અને અમે કોણ દિસાવ્ય
 ને કોટાવાળે રસ્તે જાય તેને કાંટા સાગે ને ? જો એર
 તે મરેને ? જો કાજળની કોટડીમાં પેસે તેને કાંઈ સાગે
 કાસવાની દસાણી કરનારના છેવટે દાયતો કાળા ધામ
 તેવીરીતે પાપ કરનારને ઇચ્છા ન હોય તોય નર્કમાં

આ પાઠમાં સ્પષ્ટ જણાવી દીધું છે કે, આવડે ત્યાં
 દેવદ્રવ્યની વાદળમાં માળની ઉછરામણી કરવી
 દેવદ્રવ્યની વાદળ માટે જોલી જોલવાનો રીવાજ આજ
 નથી પણ ધણા જુના વખતનો છે. આ પાઠથી સ્પષ્ટ
 આવે છે. આ પાઠમાં 'અન્ય ઘા માલા' પદ્યથી તીર્થમાં
 શિવાયની માળાઓની ઉપજ પણ દેવદ્રવ્યમાં જવી
 એમ સાચીત થાય છે, એટલે ઉપધાનની માળાની ઉપજ
 દેવદ્રવ્યમાં જવી જોઈએ વળી શ્રી સેનપ્રશ્નમાં પણ
 રાખેદામાં જાહેર કરી દીધું છે કે "માળા સંબંધી શોધ
 રૂપું કે સ્વરૂપ વિગેરે દ્રવ્ય તે દેવદ્રવ્ય ગણાય? કે સામાન્ય
 ગણાય? કે સાધારણ દ્રવ્ય ગણાય?" આ પ્રશ્નના ઉત્તર
 સાન દ્રવ્ય અને સાધારણનો નિષેધ કરીને દેવદ્રવ્યમાં
 જવાનો સંપ્રદાય જાહેર કર્યો છે. આથી વર્તમાનમાં પણ
 રીવાજ ચાલુ છે કે ઉપધાનની માળાની ઉપજ દેવદ્રવ્ય
 લેઈ જવી. શ્રી સાધુ સંમેલને પણ દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવું
 યોગ્ય ધોયું છે. જો સાધારણમાં લેઈ જવાનું યોગ્ય ધો
 હોત તો એવો ઠરાવ નહિ કરતે, તો તો એવો ઠરાવ
 કે દેશ, કાલને અનુસરીને જે વખતે જે ખાતામાં લેઈ જવું
 યોગ્ય જણાય તે ખાતામાં એટલે દેવદ્રવ્ય ખાતામાં
 સાન ખાતામાં અંગર સાધારણ ખાતામાં લેઈ જવું
 એવો ઠરાવ કરતે કાલમાં દેશમાં સાધારણમાં
 પડે છે માટે સાધારણ ખાતામાં લેઈ જવું યોગ્ય છે.
 એવો ઠરાવ નહિ કરતાં દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવાનો
 કરવામાં આવ્યો છે ત્યારે તો દેવદ્રવ્યમાં લેઈ જવું યોગ્ય

થાય છે. વાદરે વાદ ? ધન્ય છે આવો અર્થ. કાઠનારી
 બુદ્ધિને, આ બુદ્ધિના બારદાનો જાણે એમજ સમજે છે કે
 જગતમાં અમેજ બુદ્ધિમાન છિયે “આપણી બહેન દીકરી
 પરમેશ્વરમાં દેવી થોગ્ય જણાય છે” આનો અર્થ એમ થય
 શકે ખરો ? કે આ દાળમાં આપણા બાપ, બત્રીજ ક દીકરાને
 કન્યા નથી મળતી માટે આપણી બહેન, દીકરી, બાપ
 બત્રીજ ક દીકરા સાથે પણ પરણાવાય ? કદીજ નહિ,
 માણુની દમિટી જાહેર કરે છે કે અમારા ઠરાવોને ધણ
 અધીનો ટેકા છે જાહેર કરવું જુદી વાત છે અને પૂરવાર
 કરવું જુદી વાત છે પોતાના વિચારવાળાઓએ કાંઈ કાંઈ
 ટેકા આપ્યો એ જુદી વાત છે જાણી અપવાદ રૂપે બાદ
 કરતાં બારત વર્ષના સમગ્ર અધીનો ટેકા હોય તો જાહેર કરે
 જુઓ તમારા ઠરાવોને શાસ્ત્રોનો ટેકા નથી. સંપ્રદાયનો ટેકા
 નથી. શ્રી મુનિ સંમેલનનો ટેકા નથી. વર્તમાન કાંઈ પણ
 પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંતો આદિ સાધુ સંસ્થાનો ટેકા નથી.
 હજી સુધી કાંઈ પણ સાધુએ તમોને ટેકા આપ્યો હોય એવું
 તમો જાહેર કરી શક્યા નથી. શ્રી આશુદંજી કંથ્યાશુર્ત
 પેઢીના પ્રતિનિધિ શ્રી કર્ણુરબાર્ધ લાલંબાર્ધએ પણ તમોને ટેકા
 આપ્યો હોય એમ જણાવું નથી, ઉદ્ધુ જાપા દ્વારા તમારાં
 વિરૂદ્ધ જણાય છે. અરે જેઓના હાથ નીચે તમોએ ઉપધાન
 કરાધ્યાં, તે પંચજ કસરી પણ જાહેર કરી શક્યા નથી કે
 થાળા દમિટિનો ઠરાવ બરાબર છે કાંઈએ વિરોધ કરવાત
 જરૂર નથી. પણ ક્યાંથી તેઓ જાહેર કરી શકે ? તેમના તે
 શ્રી મુનિ સંમેલનના પટકમાં સહી છે. એટલે તે પણ તમોને

વાત એ ચાલે છે કે દેવદ્રવ્ય સાધારણમાં લેખ નથી.
નદિ. શ્રી જિનમંદિર અને શ્રી જિન મૂર્તિ. આ બે
દેસવાય બીજા દોષપણ ક્ષેત્રમાં વપરાય જ નહિ. એ
આગમ ભક્તિ માટે. સાધુ. સાધ્વી તથા શ્રાવક શ્રાવિકા માં
પણ વપરાય નહિ. તે દેવદ્રવ્યનો સામાજિક ક્ષેત્રમાં ઉપયોગ
કેમજ થઈ શકે? તથા પંચવર્ણ્ય યોજનામાં પણ ઉપયોગ
નજ કરી શકાય એ દેખીતી વાત છે.

પ્રશ્ન—પરિશ્રદના ત્યાગી એવા સાધુઓને આ વ્યાપક
માયુ' મારવાની શી જરૂર? જે ધનના ત્યાગી નથી એ કા
ધનની ચિંતા કરે પણ ધનના ત્યાગીને આ શી ચિંતા!

ઉ.—વાત સાચી છે. ધનના ત્યાગી એવા સાધુઓ
ધનની ચિંતા કરવાની ન હોય, પણ એ ધ્યાનમાં લેવાનું
કે કયા ધનની ચિંતા સાધુ ન કરે? સાંસારિક ધનની
સાંસારિકના ધનની ચિંતા સાધુ ન કરે પરંતુ દેવદ્રવ્ય
નિમિત્તે જે ધન બેળ થયું હોય અને તે ધનનો કાર્ષ્ણ્ય
વિનાશ કરવું હોય તે વખતે શક્તિ સંપન્ન સાધુઓ
ઉપેક્ષા કરે, રક્ષા કરવાની દરદાર ન રાખે તે તે સાધુ
અનંતકાળ પર્યંત સંસારમાં પરિશ્રમણ કરનારો કોઈ
માટે ધનના ત્યાગી એવા સાધુઓને પણ દેવદ્રવ્યની રક્ષા
કરવાનો ધર્મ છે એ શક્તિ સંપન્નો કેમ બુદ્ધે?

પ્રશ્ન—આવો પાઠ ક્યાં છે? બતાવશો?

સાધુ હોય કે ચાહે શ્રાવણ હોય. આ રક્ષાનું કાર્ય મોતું
 દેવદ્રવ્યની રક્ષા કરવી એ પણ શક્તિ છે. આથી સ્પષ્ટ
 છે. કે દેવદ્રવ્ય આદિના રક્ષાના કાર્યમાં એકલા શ્રાવણ
 અધિકાર છે અને સાધુનો નથી એમ નથી. તેમ જ
 સાધુનો અધિકાર છે અને શ્રાવણનો નથી એમ નથી. કે
 અધિકાર છે. અને તે સર્વ પ્રકારના બંધે કરીને, એ
 જોની પાસે જે જે જનની ધન આદિની શક્તિ હોય તે
 જાતની શક્તિનો રક્ષાના કાર્યમાં ઉપયોગ કરવો એ
 કર્મ છે. એ શક્તિનો સદુપયોગ છે. અર્થે બીજી એ
 પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે રક્ષા કરવાને બદલે જે
 દેવદ્રવ્ય આદિના વિનાશમાં તન્દ્રેણ કરી રહ્યા
 તેઓ સ્વયંમેવ શ્રી સંઘથી બહિષ્કૃત થઈ જાય છે. એ
 જોન પોતાને કહેવરાવવા છતાંય દેવદ્રવ્યના પૈસાથી
 દવાખાનાઓ બંધાવવા લેઈએ, સ્કુલો ખોલાવવા
 લેઈએ, કોલેજો ખોલાવવી લેઈએ. ઇત્યાદિ
 સામાજિક કાર્યોમાં દેવદ્રવ્યનો ઉપયોગ થવો લેઈ
 આ જાતિનો લેઈએ શ્રી જોન શાસન વિરૂધ્ધ હિમાય
 કરી રહ્યા છે. પ્રચાર હામ કરી રહ્યા છે તેઓની
 જોન શાસનમાં કુટ્ટી કોટીનીય કીમત ગણાતી નથી
 તેઓની સંગતિ વિનાશ કરનારાઓને મલી જાય એ સ્વાભાવિક
 વિષય છે. પણ તેથી શું ? તેથી એમ માની લેવાનું નથી.
 અમેને ટેકા છે. જ્યારે શાસ્ત્રોને માનનારાઓને ટેકા ન
 ત્યારે સમજવું કે આ ટેકા સાચો છે. કીમત છે. આ
 જોનાઓના ટેકા ઉપર ચાલનારાઓ તો સ્વપરનો નથી

સાવાર્થ:-અંગ ઉધારે દેવદ્રવ્ય દેવામાં દેવદ્રવ્યના નાશ સંભાવ છે. માટે કાંઈ અધિક ક્રીમતી માગીને લીધા વિ દાખનેય અંગ ઉધારે દેવદ્રવ્ય આપવું જોઈએ નહિ. જ આપનામાં આવે તો આપનારની ખુદ્દિહીયતા જણાવવા આવે છે, અને તેણીના કારણે અંગ ઉધારે દેવ આપનારે ક્યારેક મુડીપણ શુભાવી જોસે. તેથી તે વહીવટ પાપ કર્યા લેવાય, માટે અંગ ઉધારે દેવદ્રવ્ય ધીરવું ન વળી ખુદ્દિહીન વહીવટદારના હાથમાં જો વહીવટ આવે તેને વહીવટ કેમ કરવો તેની જરાજર જાણ ન પડે. તે માં જો આનાથી કામ થતું હોય ત્યાં ચાર આના ખર

જાનના ગંગા નથી, જોના જીનને જોળખતા નથી. તે
 જોગશાસીને અધ્યાસ કે અનુભવ નથી. જોજો
 શાસીના જાળકાર મુનિવરો પાસેથી દેવદ્રવ્ય સંપદ
 કામપણ જનનું માન મેળવ્યું નથી, એવાઓને ધર્મ
 સંબંધમાં જોનધર્મના સંબંધમાં, કે દેવદ્રવ્યના સંબંધ
 માથું મારવાનો કયો અધિકાર છે? વળી જોજો દેવ
 બક્ષિતમાં આપવાનું કહીને આપતા નથી, વિલંબ કરે
 તેઓ પણ સંસારમાં પરિશ્રમણ કરે છે. માટે આપવા
 શક્તિ હોય તો જોલવું-કહેવું. ન શક્તિ હોય તો
 જોલો, તેની શીકર નહિ પણ જોલ્યા પછી ધૂરત આપી
 જોઈએ. અગર કશું હોય એ મુદતની અંદર
 ઉધરાણીએ આપી દેવું જોઈએ, નહિતર જોલ્યા પછી
 નહિ, આપે તો વ્યાજ પણ આપે નહિ, વિલંબ
 આપે, મુદતે જન્ય તોય પણ આપવામાં ઢીલ કરે, તો
 દેવદ્રવ્યના બક્ષણથી યતા પાપથી લેપાંધને અધોર્ગ
 બાગી બની જાય; તેય જનવા જોગ છે. ઉપેક્ષા કરનાર
 સંસારમાં ખુબ ખુબ બમનારો બને છે માટે શક્તિસંપ
 એ વિનાયે પામતા દેવદ્રવ્યની રક્ષામાં ખેદકાર બ
 જોઈએ નહિ. થોડાં પણ દેવદ્રવ્યના બક્ષણથી કેવા બ
 દોષમાં પડવું પડે છે એ નીચે આપેલાં સાગર શે
 હાખવાથી તમેને સમજશે. તમે સાગર શેઠને જોળજો
 ના જોળખતા હો તો જોળખી દ્યો. એ શેઠ પરમ શ
 કતા. ખીજા શ્રાવણે તને મુશ્રાવક માનીને દેવદ્રવ્ય અ
 તો ખરું પણ સારશીક લોભને વશ થઈ ગયા. લે

જણાઈ આવે છે. તો વધુ દેવદ્રવ્યનો ભાણનો ફટકો લો
લાગે તે વિચારવું. અર્થ આપણે સક્ષમાં લેવા જેવું છે કે
જ્ઞાનદ્રવ્ય પણ દેવદ્રવ્યની માફક આવકને કલ્પવું નહીં. એ
વાત નીચે આપેલી પંક્તિ જણાવે છે.

“જ્ઞાનદ્રવ્યં હિ દેવદ્રવ્યવચ્ચકલ્પતે યથા શ્રાદ્ધાનામ્ ।

જ્યારે જ્ઞાનદ્રવ્ય પણ આવકને દેવદ્રવ્યની માફક કે
નહિ ત્યારે દેવદ્રવ્ય સામાજિક કાર્યોમાં વપરાયજ કેવી રીતે
અરે સાધારણદ્રવ્ય પણ શ્રીસંઘે ન આપ્યું હોય તો આવક
કલ્પે નહિ આ વાત નીચેની પંક્તિ જણાવે છે.

સાધારણમપિદ્રવ્યં સંવદત્તમેવ કલ્પતે વ્યાપારયિ
નત્વન્યથા । જે સાધારણદ્રવ્ય પણ શ્રીસંઘે ન આપ્યું હો
તો આવકને પણ વાપરવું કલ્પે નહિ તો દેવદ્રવ્યને સામા
જિક કાર્યોમાં કેમજ વાપરી શકાય? વળી સાધારણદ્રવ્ય
ઉપયોગ સાત ક્ષેત્ર સિવાય વાપરવાનું શ્રીસંઘને શાસ્ત્ર
પાડે છે. શ્રી જિનમંદિર, શ્રી જિનમૂર્તિ, શ્રીજિનઆરા
ધના ત્રણને માનનાર શ્રી સાધુ, સાધ્વી, આવક, આવિકા ન
સાત ક્ષેત્ર સિવાય સાધારણ દ્રવ્યનો ઉપયોગ બીજા ક્ષેત્ર
યર્થ શકે નહિ. એટલે માગણ્ય આદિને અપાય નહિ એ
શાસ્ત્રકાર ભગવંતો સાફ સાફ શબ્દોમાં ફરમાવે છે.

સંઘેનાપિ સત્ત્વેત્રીકાર્યં યથા વ્યાપાર્યં ન માર્ગણ
દિશ્યો દેયં ।” જ્યારે સાધારણદ્રવ્ય પણ સાત ક્ષેત્ર સિવા
માગણ્ય આદિ ક્ષેત્રમાં શ્રીસંઘને વાપરવાનું ના પાડે છે ત્ય
શ્રીસંઘની કાંઈપણ વ્યક્તિ દેવદ્રવ્યનો સામાજિક કાર્યો

તે શેઠ પર્વના દિવસે શ્રી જિનમંદિરમાં ગયો હતો. પહે
 દ્રવ્ય હતું નહિ. આથી પહેરામણી આપવાની ઉધારે લીધું
 ત્યારપછી શેઠ, છીજી પીજી કાર્યમાં રોકાઈ જવાથી પહે
 મણીનું દ્રવ્ય જલદી આપી શકાયું નહિ. એવામાં દુર્ભાગ્યે તે
 ધરમાં ઝાડ પડી સઘળુંય લુંટાઈ ગયું. શેઠના હાથમાં કં
 હતું, આથી બંધ પામેલા લુંટાડ્યોએ શસ્ત્રના ધા કરી
 શેઠને મારી નાખ્યો. મરણ પામીને શેઠ તેજ નગરમાં નિર્જ
 દરિ, કૃપણ એવા મદિપવાદકના ઘરે પાડો થયો. તે પ
 દંમેશાં ધરોધર પાણી આદિના બારને વહન કરતો હો
 તે નગર હતું અતિશય ઉંચું, અને નદીનું પાણી
 અતિ નીચું. આ કારણે તે પાડાને રોજ બાર ઉપા
 ઉંચી ભૂમિકાએ ચઢવું પડતું હતું બહુ બુદ્ધિ મરણ પડતું
 નિર્દયપણે માર ખાવો પડતો હતો. આથી ખૂબ પીડા
 કાળ સુધી સહન કરવી પડતી હતી. કોઈ એક વખત
 બનતા શ્રી જિનમંદિરનો કિલ્લો ચતો હતો. તે કિલ્લા
 તે પાડો પાણી લાવતો હતો. દહેરાસર આદિ જોઈને
 પાડાને જાતિરગરણ માન થયું. આથી તે પાડો કોઈ
 દહેરાસરને છોડતો નહિ હતો. તેના પૂર્વજીવના પુત્રે
 માનિના વચનવડે પૂર્વજીવમાં જોડાઈ દેવાનું હતું. એન
 હજારગણ દેવનું દેવું આપીને તે પાડાને છોડાવ્યો. દેવાર
 બનેલો તે પાડો અનશન કરીને દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થ
 અનુક્રમે મોક્ષગતિને પામ્યો. આ નાનકડી કથામાંથી આપ
 આટલો બોધ લેવાનો મળે છે. કે મદા શ્રાવક દોષા છત
 દેવનું દેવું આપવામાં વિજંબ થવાથી આપવાની શુદ્ધિ હો

કર્તું કે શેઠ । તમે દેવદ્રવ્યનું ભક્ષણ કર્યું છે. તમોને મહાપાપ લાગ્યું છે. 'મદને પણ મધ કાલેજ ધણા ધનની હાની થઈ હતી.' શેઠે પણ ભય પામીને પોનાને થએલી હાની જણાવીને શ્રી ગુરૂ મહારાજની વાતને ટેકા આપ્યો. તદ્દારં તો બાલ ધન ગયું પણ આ મુનિનું અંતરંગ જ્ઞાનાદિ ધન ગયું' માટે પ્રાયશ્ચિત્તમાં અત્યારે તદ્દારી પાસે જઈલું ધન છે તેટલા ધનથી શ્રી જૈન ચિંત્ય કરાવવું યોગ્ય છે. શ્રી આચાર્ય ભગવાને સાધુને થયેલા અંતરંગ ધનની હાની જણાવીને શેઠને પ્રાયશ્ચિત્ત જણાવી દીધું. શેઠે તે પ્રમાણે કર્યું. શ્રી આચાર્ય ભગવાને પેલા મુનિવરને રેચક પાચક ઔષધ પાંદને ઢાંકો શુદ્ધ કર્યો. પાત્રને છાણ તથા રાખ લગાવીને ત્રણ દિવસ મુઘી તરફે રાખ્યું. ત્યારપછી તે વાપરવા યોગ્ય બન્યું. શ્રી મુનિવર પણ પાપની આલોચના ગુરૂ મહારાજ પાસે કરીને આત્મ સાધન કરી ગયા. આગાથી સાર એ આવે છે કે અધિક આંખીને પણ દેવદ્રવ્ય લેવું નહિ તેમજ આવકોને પરસ્પર આપવું નહિ. આ કથામાંથી કેટ કેટલો બોધ લેવાનો મળે છે.

૧. આ રીતે હંમેશાં શ્રી જિનપુજ્જ આદિ કર્તવ્યો કરવા ભોધ્યો.

૨. શ્રી જિનપ્રતિમા શ્રી જિનેશ્વરદેવની માફકળું પૂજ્ય છે, શ્રી જિનપ્રતિમાની પૂજ્જ કંઈ આજઠાલની નથી. દિન-તુ ધણાજ પ્રાચીનકાળથીજ ચાલી આવે છે.

૩. શ્રી જિનપ્રતિમાનું પૂજ્જન બહુમાન માણસોજ કરે છે. એમ નથી. પરંતુ દેવો પણ કરે છે.

ઉત્તમમાં ઉત્તમ પાત્ર ઠાઈજ સત્કાર કે સન્માનને લાયક નથી. ભગવાનની ભક્તિમાં વખરાએલા દ્રવ્યો સફલતાને પામે છે. ભગવાનને રત્નના પાત્ર સમાન ઝોળખાવ્યા છે.

૯. શેઠે ભદ્રિકાભાવે જોવું હતું તેવું કહ્યું તો તેને મુધરવાંતો ચાન્સ મળ્યો. કપટથી છુપાવ્યું હોત તો મુધરી શકત નહિ.

૧૦. દેવદ્રવ્યના ભક્ષણથી થતા પાપની શુદ્ધિ માટે આપેલા પ્રાયશ્ચિત્તમાં પોતાના સઘળાં દ્રવ્યથી શ્રી જિનચિંત્ય કરાવ્યું તો પાછો મુખી થયો. માટે પાપ કરવું નહિ અને દ્વંદ્વ થઈ ગયું તો શેઠની માફક સરળ ભાવે શુદ્ધિ કરી લેવી જોઈએ.

૧૧. પણ પાપનો ડર હોવો જોઈએ, તે વિના ખોરવાઈ ગયેલું જીવન નાવ પાછું ઠેકાણે આવતું નથી. શેઠને પાપનો ડર લાગ્યો તો પાછો પ્રાયશ્ચિત્ત કરીને મુખી થયો. આજે તો કહે છે કે પાપથી બહુ ડરવાની જરૂર નથી. પાપ પાપ કહીને બધાને ખાયલા બનાવી દીધા. ખરેખર જ્યાં મુઘી મતિ ઉંધી હોય છે, ત્યાં મુઘી સાંધી વાત પણ ઉંધી લાગે છે, નહિ તો પાપથી ડરનારો તે વળી ખાયલો બનતો દશે! પાપથી ડરનારો તો સાચો બહાદુર બને છે. જો એમ ન હોય તો તો આપણે આપણા શ્રી તીર્થંકરદેવો આદિને સીને પહેલા નંખરે ખાયલા માનવા પડે. પણ તેમ નથી, પાપથી ડરીને જે કર્મ બાંધતો નથી અને બાંધાયેલ કર્મ શત્રુઓને દણી નાખવા માટે અદ્વિસા, અંયમ અને તપ રૂપ જે શસ્ત્ર ધારણ કરીને દણી નાખે છે તેજ આ જગતમાં ખરેખરા બહાદુર છે. તેજ ખરેખરા મહાપુરુષ છે તે ખરેખરા મરદ

“તથાઽઅન્યાયોપલક્ષણા દેવદ્રવ્ય જ્ઞાનદ્રવ્ય પાપાણિ
પાર્શ્વસ્થાદિ ધનેન વ્યવસાયકરણં, વ્યાજેન ગ્રહણાદપિ
મહાદોષઘ્નત્ત- યદાદ- અન્યાયદેવ પાપણ્ડિતઘ્નનાર્ત
ધનેનયઃ। વૃદ્ધિમિચ્છતિ મુગ્ધોઽસૌ વિપમત્તિલિજીવિષુઃ॥

ભાવार्થઃ—જેમ અન્યાયનું ધન આ લોક અને પર
લોકમાં અનર્થકારક છે તેમ દેવદ્રવ્ય, જ્ઞાનદ્રવ્ય પાપાંડી
પાર્શ્વસ્થાદિના દ્રવ્યવડે વ્યાપાર કરવો એ તો દોષકારી છે
પરંતુ વ્યાજે લેવું આદિ પણ દોષકારી છે. આ વાતમાં
ચાક્ષી આપતાં જણાવે છે કે અન્યાયના ધન વડે, દેવદ્રવ્ય
વડે, પાપાંડીના ધન વડે જે વૃદ્ધિ ઇચ્છે છે તે મુર્ખા વિષ
ખાધને જીવવાની ઇચ્છા રાખે છે. જે વિષ ખાધને જીવાય
તોજ દેવદ્રવ્ય વડે વૃદ્ધિ થાય. વિષ ખાધને જેમ જીવાય નહિ
તેમ દેવદ્રવ્ય જ્ઞાનદ્રવ્ય આદિ વડે વૃદ્ધિ થાય નહિ. આ વાતમાં
સ્મૃતિનો દાખલો આપીને સ્પષ્ટ કરી બતાવે છે કે, શ્રી
રામના રાજ્ય કાલની આ વાત છે. કોઈ વખતે એક કુતરા
રાજમાર્ગમાં બેઠો હતો. કોઈક બાજણે તે કુતરાના કાનમાં
કાકરો માર્યા, તેથી તેના કાનમાં લોહી નીકળતું હતું. ન્યાય
લેવા માટે કચેરીમાં જઈને બેઠો. રાજાએ તેને પૂછ્યું. તું
કેમ આવ્યો છે? તારી શી ફરીયાદ છે? કુતરાએ કહ્યું કે
નિરપરાધી એવા મને આને શું કામ માર્યા? રાજાએ
મારનાર બાહ્યાણને બોલાવાને કુતરાને કહ્યું, બોલ? આને
શી શિક્ષા કરવી છે? ‘આને મહાદેવનો પુનરી બનાવો.
કુતરાએ શિક્ષા ફરમાવી. આમાં તે શી શિક્ષા કરી?
રાજાએ આશ્ચર્યપૂર્વક કુતરાને પૂછ્યું. હું સાત જન્મ મહેલ

ચાય. નારદ હોય તે નારદજ ચાય.' આ સિદ્ધાંત એકાન્ત નથી.
 પણ અનૈકાંત છે. પાપ કરનારો માણસ પણ કુતરો બની
 જાય. આ વસ્તુ પણ આ દાખલામાંથી જાણવા મળે છે.
 જુઓ મહાદેવનો પૂજારી હોવા છતાં પણ અજાણતા નહિ
 જેવા દેવદ્રવ્યના બક્ષણથી સાતવાર કુતરો થયો તો જેઓ
 દેવદ્રવ્યના બક્ષણનીજ જાણીને હીમાયત કરી ગયા છે તેઓને
 કેટલીવાર કુતરાદિના બવમાં જવું પડશે એ ત્રાસ્યક મહાશયો
 સ્વયં વિચારીલે. જેઓ આ પાપમાં પડવા તૈયાર થયા છે.
 તે ભાગ્યશાળીઓ આ વાંચીને આ પાપથી પાછા દઢશે? કે
 ભાગ્ય શુભાવીને કુતરાના બવમાં જવાની તૈયારી કરશે?
 રામરાજ્ય લાવવાની વાતો કરનારાઓ આમાંથી કઈ બોધ
 લેશે ખરાદે? સમાજને ધર્મદાનું ધન ખવરાવીને રામરાજ્ય
 લાવશે કે રાક્ષસ રાજ્ય લાવશે? રામરાજ્ય લાવવું હશે તો
 ધર્મ અને નીતિ સાચવવી જોશે. 'ધર્મ', નીતિ, 'સદાચાર',
 શાસ્ત્ર આદિની અવગણના કરનારો કદાચ 'રામરાજ્ય' લાવી
 શકે નહિ. પણ રાક્ષસ રાજ્ય લેખ આવે તો નવાઈ નહિ.
 જુઓ આ દાખલામાં શ્રી રામ રાજ્યમાં કુતરાને પણ ન્યાય
 અપાય છે. જ્યારે આજના રાજ્યમાં તો કુતરા રોઝ હરણ
 વાંદરા, ઉંદર આદિ જાતુઓના વિનાશના પેતરા ગોઠવાય
 છે આવું રાજ કદીજ રામરાજ્ય બની શકે એ શું સંભવિત
 છે? રામરાજ્ય લાવવું હોય તો રાક્ષસ નીતિને તજી અને
 શ્રી રામની નીતિને બજી નિરપરાધી હોવાને મારવા એ
 માનવતા કે દાનવતા? એ પશ્ચુ સમજી લેવા જોવું છે. જ્યાં
 સુધી આપણામાં માનવતા ન આવે અને દાનવતા ન જાય

[૨]

આ બાલુ આયોધ્યા સવાસો જોજન દૂર મલય દેશ છે, તે દેસમાં 'અહાપુર' નામનું નગર છે. તે નગરમાં 'શત-થી' નામનો રાજા છે. ઈંદુમતી નામની તે રાજાને પટરાણી હતી તે ગુણસુંદરી નામની અતિરૂપાળી કન્યા હતી. તે રાજાને પુત્ર નહિ હોવાથી કન્યા ધણીજ બહાલી હતી. યોગ્ય-વરના અભાવે રાજાને ચિંતા થઈ પડી કે આ કન્યા દેાને પરણાવવી? સંસારી આત્માઓ આવી તો દેષ દેષ ચિંતા અગ્નિથી સળગતા હોય છે. છતાં સંસારથી કંટાળે નહિ એ અંમના બારે કર્મો પણાની નીશાની છે. નહિ તો સંસાર દાવાનળ બડકે બળતો હોય છતાં વૈરાગ્ય ન પામે એ કમ બને? વૈરાગ્ય પામવાને બદલે 'દાર્યો જુગારી બમણો રમે' એની માફક સંસારના દાવ વધુને વધુ ખેલતા જાય. તેપણ હોંસમેર, તો તે આત્માઓની દેવી દશા કહેવાય? તેવા અવસરે તેજ નગરના વ્યાપારીઓ કરીયાણાના ગાડાં બારીને પરદેશ જાય છે. તે વખતે રાજાએ તેઓને કહ્યું કે તમે પરદેશ જાવ છો તો ગુણસુંદરીની લાયક દોષ વરની પ્રાપ્તિ થાય તો તેણીના વિવાહનો સંબંધ તમારે કરવો. રાજાના વચનનો રચીકાર કરીને વ્યાપારીઓ ત્યાંથી રવાના થયા અનુક્રમે ધણા નગરો જોતાં જોતાં વ્યાપારીઓ અયોધ્યામાં આવ્યા. ત્યાં સધળાંય દરીયાળાં વેચીને ઘણો લાભ મેળવ્યો. ત્યાંના નવા દરીયાણા બારી લાંબા, 'આપણે પણ જો ધર્મના સારા વ્યાપારી બન્યે તો ધર્મના ખૂબ ખૂબ લાભ લેઈને મોક્ષ નગરમાં જઈએ અને સહાને મારે સુખી સુખી થઈ જઈએ' બધાને

યષ્ટ જરો. લગ્ન લેખને સેવકો મલય દેશમાં ગયા. જોયું
 દીકરો ધરે છે. છતાં મામાને ઘેર ગયો છે એમ કહેવું પ
 છે. કારણ કે પાયોજ ખોટો મંડાયો છે. પાયો ખોટો મંડાય
 પછી જુઠ જોટલું ન જોલાય તેટલુંજ થોડું. ત્યારનાદ રાજ
 ચિંતાથી પીડાવા લાગ્યો. ક્યો ઉપાય કરવો? સોલ માસ તે
 કાલે સવારે જતા રહેશે. લગ્ન આવીને તો ઉશ્ચ રહેશે. હ
 કરવું શું? કોઈ પણ ઉપાય હાથમાં આવ્યો નહિ. અ
 અવસરમાં શ્રી ગાંગીલ નામના મહા મુનિવર પધાર્યા. અ
 મુનિવર આર શાનના માલીક હતા. આ મહા મુનિવર
 પાંચશો તો શિષ્યોનો પરિવાર હતો. વનપાલક સેવા કરી
 નગરમાં જઈને શ્રી અનંતવાય રાજને વધામણી આપતે
 હતો. રાજ તેને સંતુષ્ટ કરીને હાથી, ઘોડા આદિ ધણી રૂ
 પૂર્વક વંદન કરવા માટે નીકળ્યો. અનુક્રમે જઈને વિધિપૂર્વ
 વંદન કરીને આગળ ખેડો. પર્વદા બેળા યષ્ટ. શ્રી મહ
 મુનિવરે ઉપદેશ આપ્યો કેવો સુંદર ઉપદેશ આપવામ
 આવ્યો છે તેનું વણું ન આ નીચે આપવામાં આવે છે.

જીવદયાઈ રમિજ્જહ, રિન્દ્રિયવગ્ગો દમિજ્જહ સયાવિ ।
 સચં ચેય ઘદિજ્જહ, ધમ્મસ્સ રહસ્સં રૂણં ચેવ ॥
 જયણા ઉધમ્મજ્જણી, જયણા ધમ્મસ્સ પાલણી ચેવ ।
 તદ્વલુટ્ઠિકરો જયણા, પગંત સુહવહા જયણા ॥
 આરંમે નત્થો વ્યા, મહલા સંમેન નાસપ વંભે ।
 સંકાપ સમ્મત્તં, પવજ્જા અત્થ ગહ્વરેણ ॥
 જેવંમયેર મહ્થા પાપ, પાડંતિ વંભયારીણં ।
 તે હંસિ દંડ મુંઠા, ઘોહિ પુણ કુલહા તેસિ ॥

દૂર રહે એમાં નવાઈ નહિ. ઇંદ્રિયોના ગુલામો નારીના રને
 પાસથી મુક્ત થઈ શકતા નથી આથી તેઓ અજ્ઞાયનું પાલન
 કેમ જ કરી શકે? ઇંદ્રિયોના ગુલામો ઇંદ્રિયોના સુખ
 મુંઝાઈ ગયેલા હોવાથી ઇંદ્રિયોના સુખને જ સાર માનના
 શ્રી જિનવચનમાં અશ્રદ્ધા કરીને સમ્યક્ત્વ પણ ગુમાવી બે
 તેમાંય નવાઈ નહિ. ઇંદ્રિયોના ગુલામો સ્વયં અજ્ઞાયનું
 પતિત થઈને અજ્ઞાયારીઓ પાસે પોતાને નમસ્કાર કરાવે.
 પાપકર્મી ઓછું નથી. કારણકે જે પાપતા થોગે છ
 ભવાંતરમાં દુર્લભ બોધિ પણ થઈ જાય છે. ધર્મનુમૂલ દયા
 અને પાપનુમૂલ દિસા છે. એક દિસા કરે, બીજો દિસ
 કરાવે અને ત્રીજો દિસા કરનારની અનુમોદના કરે. અ
 ત્રણેય જણ સમાન પાપકર્મને બાંધનારા થાય છે. દિવ
 કરતાં જેના હૃદયમાં ત્રાસ ઉત્પન્ન થતો નથી. અરેનાડી છુટ
 નથી, તેના હૃદયમાં દયા નથી. દયાળુને પણ કાઈ એ
 વિચિત્ર સંયોગોમાં દિસા કરવાનો વખત પણ આવી જાય
 આથી દિસા ન કરવાની ઇચ્છા હોય છતાં કરવી પડે પ
 તેનું હૃદય કઠણા ઉઠે. રડી ઉઠે તેને એમ થયા કરે કે અરે
 આ પાપ મારે કરવાનું ક્યાંથી આવ્યું. પણ દયાળુ કહેવાતો
 હોય છતાં જો તેના હૃદયમાં કંપારી ન છુટતી હોય તે
 સમજવું કે નામનો દયાળુ છે પણ તેના હૃદયમાં દયા નથી
 દયા હોત તો જરૂર કંપારી છુટત. આ ઉપરથી સમજાવ
 આજના કહેવાતા કેટલાક દયાળુઓમાં કેટલી દયા છે? દયા
 નામે દિસાનું વિધાન કરતા હોય, અને દિસા કરતા હોય
 કરાવતા હોય છતાં મનાવે કે અમે અદિસા વાદી છીએ.

તમારે દિસાદિ પાપોનો ત્યાગ કરવો જોઈએ. આ પ્રકાર
ધર્મનો ઉપદેશ સાંભળીને રાજા અનંતવીરે પ્રશ્ન કર્યો. ‘
ભગવન કયા કર્મના યોગે મ્હારો પુત્ર પિંગલરાય પાંગળે
જન્મ્યો?’ તે વખતે ચાર જ્ઞાનના માલીક શ્રી ગાંગિ
મુનિવરે કરમાવ્યું કે, હે રાજન! ત્હારા પુત્રનો પૂર્વભવને
સંબંધ સાંભળ! જેથી ત્હારી શંકા દૂર થઈ જાય.

‘આ જંબુકીપમાં ઐરવત ક્ષેત્રમાં અચલપુર નામન
નગરમાં ‘મહેન્દ્ર ધ્વજ’ નામનો રાજા હતો. ‘ઉંમયા
નામની તેની પટરાણી હતી. અને ‘સામંત સિદ્ધ’ નામને
પુત્ર હતો. તે રાજપુત્ર નિશાળે ભણવા જતાં જુગારીન
સોજત કરનારો બની ગયો. ‘જેવી સોજત તેવી અસર’ આ
ન્યાયે તે જુગાર રમવાનું શીખી ગયો. એક જુગારનું પાપ
જોવું છે કે પ્રાય ખીજ ધણા વ્યસનોને ખેંચી લાવે. જુગારમાં
દારી જાય એટલે ચોરી કરતાંય શીખે. જુગારીઓની સોજતમાં
દારૂ પીતાંય શીખે. માંસ ખાતાંય શીખે. પરંતુ, વેશ્યાનો
સોજતી પણ બની જાય અને શીકાર કરવાંય જાય. આ
રાજપુત્ર સામંતસિદ્ધ પણ સાતેય વ્યસનમાં પૂરો થઈ ગયો.
ખરેખર મોહાધિ આત્માઓ જ્યારે વિવેકથી ભટ્ટ થાય છે
ત્યારે તેઓની ચોતરફથી પડતી થાય છે. ‘ખીલાડી દૂધને
દેખે છે પણ ડાંગને નથી દેખતી’ આ પ્રમાણે તે આત્માઓ
વ્યસનમાં લુપ્ત બન્યા પછી અવિષ્યના વ્યસન (દંબ) ને
દેખતા નથી. કારણ કે વિવેક ગયા પછી છતી આંખે પણ
અંધારો આવી જાય છે. જાત્યંધ કરતાંય પણ ભયંકર અંધા
બની જાય છે કારણ કે, ઉપગારીઓ સમગ્રને ત્યારે જાત્યંધ

પરિશ્રમણુ કરે છે. માટે હવે આજથી તારે આત્મ કામ કરવું નહિ, આ પ્રમાણે ધણા પ્રકારે શેઠે તેને તે પાપથી બચાવવા માટે સમજાવ્યો. પણ તેણે માન્યું નહિ. કારણકે તેને મિથ્યાત્વ, અસાનરૂપ તીવ્ર કર્મનો ઉદય હતો, ખરેખર ગાઢ મોહનો ઉદય હોય છે ત્યારે દિતકારીઓની દિતકારી વાત પણ બ્યાનમાં આવતી નથી. તેથી પાપથી પાછા દઢવાને બદલે અધિક અધિક પાપમાં આગળ વધે છે. આ રાજપુત પણ પાપથી પાછો દઢવાને બદલે અધિક પાપ કરવા લાગ્યો. એક વખતે ભગવાનના છત્ર આદિ અલંકારો લેઈને કાઢી ઠેકાણે અનાચાર સેવવા લાગ્યો. શેઠે તે પાપ જાણીને તેને પોતાના ધરથી બહાર કાઢી મૂક્યો. ‘પાપથી ઘેરાએલા પાપાત્માઓ પોતાના પાપથી દઢકાણા કુતરાની માફક ધરોધર અપમાન પામવા છતાંય પાપથી પાછા દઢતા નથી. એ ખરેખર ભારે કર્મ પણાની નીસાની દહેવાય. ત્યાંથી મનમાં ભમતો ભમતો શીકારીઓની સોખતથી ધણા મૃગ, શશલા આદિ નિરપરાધી પ્રાણીઓનો વિનાશ કરતો પોતાની આજીવિકા ચલાવતો હતો. ખરેખર મોહાધિતા એવા ભયંકર ચીજ છે કે જેના યોગે પ્રાણીઓ પોતાના દિતાદિતને બૂલી જાય છે જો એમ ન હોત તો અલ્પકાળ માટે પોતાના ક્ષણિક પ્રાણની પુષ્ટિ માટે નિરપરાધી બીજા કુદરતી પ્રાણીઓના પ્રાણ લેઈને વાંચવ્યમાં લાંબા કાળ સુધી ભયંકર દુર્ગતિના ખાડામાં પોતાના આત્માને નાખવાનું પાપ કરતો નહિ. પાપથી પેટ ભરવું એના કરતાં પેટ ફાડી નાખવું શું ખોટું? જેથી બંધે ગતિમાં તે ન જવાય પણ ઘેર પાપાત્માઓને આત્મ કંઈ સહે નહિ, હવે ત્યાં

નીચેના પુસ્તકો મલશે.

નં.	નામ	કિંમત રૂ.
૧	દીક્ષાનું સુંદર સ્વરૂપ	૧-૮-૦
૨	શ્રી વિધિયુક્ત પીપધવિધિ	૧-૬-૦
૩	શ્રી સ્તવનામૃત સંગ્રહ	૧-૮-૦
૪	શ્રી સ્તવનામૃત સંગ્રહાદિ	૧-૧૨-૦
૫	શ્રી લેખામૃત સંગ્રહ ભાગ ૨ ને	૧-૦-૦
૬	શ્રી લેખામૃત સંગ્રહ ભાગ ૩ ને	૦-૮-૦
૭	શ્રી વિવિધ પૂજામૃત સંગ્રહ	૩-૦-૦
૮	શ્રી સ્નાત્ર પૂજા તથા સ્તવનાદિ	૦-૪-૦
૯	શ્રી નવસ્મરણાદિ સ્તોત્ર સંગ્રહ પાકું પુંકું	૧-૦-૦
	" " કાચું પુંકું	૦-૧૨-૦
૧૦	શ્રી સંક્ષિપ્ત શ્રાદ્ધ ધર્મ પ્રથમ ભાગ	૧-૮-૦
૧૧	શ્રી ચતુર્વિંશતિ જિન ચૈત્યવંદનાદિ	૦-૮-૦
૧૨	હોલિકા વ્યાખ્યાન	૦-૩-૦
૧૩	ધર્મનો અજળ મહિમા	
	યાને મંગલ કલશની કથા	૦-૪-૦
૧૪	પ્રભુ મહાવીર દેવનું દુકંડ જીવન	૦-૪-૦
૧૫	બે પ્રતિક્રમણ મૂળ	૦-૮-૦
૧૬	વિધિ સહિત પંચપ્રતિક્રમણ	૨-૪-૦
૧૭	અનાનુપૂર્વી અને દર્શન ચોવીશી	૦-૧૨-૦

દરેકનું પોસ્ટેજ જુદું લખો:—

શાહ ખેતશી વાઘજી ગુઢકા

લાખાખાવળ વાયા-જમનગર-(સીરાઈ).

心、
、

વિનયલીન^૧ અંકલે^૨ હું બાણીયો, વિના-જ્ઞાની-જીહ્વાન,^૩
 સૂત્ર, અર્થ,^૪ તદ્ભાવ^૫ હું ખોટા, બાણીયો વિના ઉપધાન-આપું...૨

ઔણવ્યા મદ્ગુર પાટી પોથીને, કવણી નોકારવાળી,
 કરી આશાતના તેહની જ્ઞાનની, ભક્તિ નવિ સંભાળી-આપું...૩

આ ભવ પરભવ ભવોભવ પ્રભુજી, જ્ઞાન વિરાધ્યું મેં જેહ
 મનવચ કાચે ભાવ ધરીને, મિચ્છામીદુષ્કડં તેહ-આપું...૪

શંકા કરી પ્રભુ તુજ વાણીમાં, પરમત કર્યો અગિલાય,
 કરી ફલ શંકા સાધુની નિન્દા, એ મદામોદ વિજ્ઞાસ-આપું...૫

પરશંસા નવિ કરી ગુણવંતની, મૂઢપણું નવિ જાડ્યું,
 પ્રભાવના સ્થિરતા ધર્મોનું, વાર્તસદ્ય નવિ માડ્યું-આપું...૬

જન મૂર્તિ મંદિર સૂત્ર સંધને!, મેં કર્યો અવશ્યવાદ,
 કયું બાક્ષણ મેં દેવદ્રવ્યનું, અવગણી તુજ વચનાદ-આપું...૭

આ ભવ પરભવ ભવોભવ પ્રભુજી, વિરાધ્યું દર્શન જેહ,
 મન વચ કાચે ભાવ ધરીને, મિચ્છામીદુષ્કડં તેહ-આપું...૮

પ્રમાદથી મેં સાધુ ધરમમાં, પાળી ન પ્રવચન માય,
 સામાયિક પૌષધમાં ન પાળી, જ્યણામે સુખદાય-આપું...૯

આ ભવ પરભવ ભવોભવ પ્રભુજી, વિરાધ્યું ચારિત્ર જેહ,
 મનવચ કાચે ભાવ ધરીને, મિચ્છામીદુષ્કડં તેહ-આપું...૧૦

મથા શક્તિમે તપ નવિ કરીયો, ફેરવીયું નદિ વીર,
 પંચાચારના પાત્રન માંહે, નવિ ધર્મયું મેં ઘેર-આપું...૧૧

ઢાળી—૩ (રાગ—રૂડા લાગે છે પ્રયુ....)

પંચ મહાવ્રત બાળીયા હૃદયંદ્ર સમક્રીત મૂળવ્રત પાર રે;

ઉપકારી વંદુ મહાવીરહ....૨૪.

યંથાશક્તિ લેઈ નિત્ય સંભાળીએ;

પાળીએ નિરતિચાર રે...ઉ. ૧

આરાધનાનો ખીજો શુચિ અધિકાર એ,

ત્રીજો કહ્યું અવધાર રે...ઉ. ૨

ચોરાશી લાખ હવ થેતી ખંભાવીએ,

શ્રી સંધ ઉપશમ સાર રે...ઉ. ૪

દુર્ગતિ દાયક ત્રિધા ત્રિધા તજીએ,

ચોથે પાપ સ્થાન અદાર રે...ઉ. ૪

જન્મ જરા મરણાદિકે ભરીયો,

આ સંસાર અસાર રે...ઉ. ૫

કર્મા કરમ હવ સમતાથી ભોગવો,

દેખાણ ! ગયાવચ દાર રે...ઉ. ૬

અરિદંત સિદ્ધ સાધુ ધર્મ શરણ લે,

પચમ એ અધિકાર રે...ઉ. ૭

આ લાવ પરલાવે પાપ કર્યાં તેની,

નિન્દા ગદા વિચાર રે...ઉ. ૮

ત્રિધા ત્રિધા ત્યાગ કરીએ વિવેકથી,

રત્ના ધર દગ દથીયાર રે...ઉ. ૯

હડે અધિકારે એમ પાપને તજીએ,

લહીએ અમૃતરસ સાર રે...ઉ. ૧૦

દાળી પ

(શારતકા ડંકા આસગમે—એ રાગ.)

માતા ત્રીશલા દેવીના જન્યા છે,

સિદ્ધારથ કુલ નમરાયા છે;

જુનાગઢ વીર ઉપકારી છે,

સવિ આનંદ મંગલકારી છે...

તમે તારક અંતરજ્ઞમી છે,

તમે નરપતિ સુરપતિ સ્વામી છે;

તમે મુગતિ માર્ગ વિધિકારી છે...સવિ.

તમે કામ કોપ રિપુ વાર્યા છે,

તમે અપરાધીને પણ તાર્યા છે;

તમે જગ જંતુ શિવકારી છે...સવિ.

પ્રભુ મહા પુણ્યે તુને પાચે છું,

પ્રભુ તુમ શરણે હું આચે છું;

તમે અશરણ શરણ દાતારી છે...સવિ.

મુજ પાપીના પાપ વિસારી ઘો,

મને બવ સાગરથી તારી ઘો;

તમે કરુણા રસ બંધારી છે...સવિ.

તમે નિર્મમને નિર્માયી છે,

મુજ અંદ્રપ્રભ સમદાયી છે;

તમે લક્ષ્મી અમૃત લાભ કારી છે...સવિ

વેરાવળ મંડન શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

(આવો આવો હે વીર સ્વામી—એ રાગ.)

સાચા સાચા, હે બવિજન પ્યારા, સુમતિનાથ સુખદાય;
 સુમતિનાથ સુખદાય પ્યારા, સુમતિનાથ સુખદાય—સાચા.
 મંગલા માતા નંદન પ્રભુજી, જસ પિતા મેધરાય;
 દૌય લાંછન જિન ચરણે સોહે, ત્રણસેં ધનુષ્યની કાય-સાચા. ૧
 કાસક્ષા નગરીનો રાજા, છતે જે મોહરાય;
 ચાલીશ લાખ પૂરવનું આયુ, પૂજ્ય પૂજિત જસપાય—સાચા. ૨
 તુજ દર્શનથી દર્શન પ્રગટે, આંખો પાવન થાય;
 પ્રભુ તુજ શાસન અમૃત મીઠું, પીનાં મન ન ધરાય સાચા. ૩
 પ્રભુ તુજ ગુણનો મહિમા મોટો, સુણનાં હૃદય ન માય;
 પ્રભુ તુજ ચરણની રજ કરસતાં, પાપ પડલ રજ જાય—સાચા. ૪
 વેરાવળ બંદર મંડન એ, પ્રભુ ગુણ રતન જે ગાય;
 ગુરુ કર્પૂર સૂરિ અમૃત બાળે, તસ બવ સફલો કેવાય—સાચા.

વેરાવળ મંડન શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

(હારી અમૃત્ય આંગી કહેવાય—એ રાગ.)

હારા ચરણોમાં નમાવું શિવ, પ્યારા પારસજી.
 પાર્શ્વ પદ પૂજે અહોનિશ, પ્યારા પારસજી.
 તુજ સંગ પારસમણિ ધરા, પ્યારા પારસજી.
 માતા વામાના નંદન જગદારા,
 જસ કમલ જયુ પ્રભુ જગ ન્યારા;
 તું હિ ચિનામણી જગદીશ....પ્યારા. ૧.

સાધર્મિક ભક્તિને અમારી, તપ અદ્ભુત જયવાન;
 ક્ષમાપના ને ચૈત્યપરિપાટી, કરીએ તજી અભિમાન...વંદો.
 પ્રભાવના પૂજનદિ કરીએ, ધરી હૃદયે જહુમાન;
 પર્વ પલ્લુસણુ પુણ્યે પામી, આરાધે એકતાન...વંદો.
 ગુરુ કંપૂરસૂરી અમૃત બાળે, એ પ્રભુ ચતુર સુખાણુ;
 એ પ્રભુ ચરણોની સેવા કરતાં, લક્ષ્યું અવિચલ કાણુ...વંદો.

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન.

(રાગ-રાખનાં રમકડાં.)

વીરને નમાવતાં ભવિ મગ્તક (૨) પાવન થાયે રે;
 કાલ અનાદિ સંચિત પાપો, પલ્લક એકમાં જાયે રે...વીરને.
 નદિ નમે માયું જાસ જિનને, વહુન કહે તે જોળે;
 જવ માનવનો હારી જાયે, જેમ રણુનો રાજો રે...વીરને.
 માનવ ભવનો એ છે દંદાવો, જિન દર્શન જિન સેવા;
 ભક્તિ કરતાં મુક્તિ મેવા, નહિ એ સુમ કાષ્ઠ દેવા રે...વીરને.
 ભવસાગર તરવાને પ્રાણી, અનુપમ એ છે નૌકા;
 ચેતીને તું પ્રભુને ગણલે, મિદ્યા ઉત્તમ મૌકા રે...વીરને.
 અનુપમ એ જિન મુગ્ધવાણી, તમનિમીર હરનારી;
 નિકટ ભવિ લેઈ તસ આલંબન, વરે તે શિવગનિ નારીરે ..વીરને.
 ગુરુ કંપૂર સૂરી અમૃત બાળે, તુંડી પ્રભુ તારણદારો;
 કૃપા કરી પ્રભુ આ શ્રીસંધને, ઉતારે ભવપારો રે...વીરને. પ

વેરાવળ મંડન શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

(આવો આવો હે વીર સ્વામી—એ રાગ.)

સાચા સાચા, હે બવિજન પ્યારા, સુમતિનાથ સુખદાય;
 સુમતિનાથ સુખદાય પ્યારા, સુમતિનાથ સુખદાય—સાચા.
 મંગલા માતા નંદન પ્રભુજી, જસ પિતા મેઘરાય;
 કૌચ લાંછન જિન ચરણે સોહે, ત્રણસેં ધનુષ્યની કાય-સાચા
 ક્રોધશ્લા નગરીનો રાજા, છતે જે મોહરાય;
 ચાલીશ લાખ પૂરવનું આયુ, પૂજ્ય પૂજિત જસપાય—સાચા
 વુજ દર્શનથી દર્શન પ્રગટે, આંખો પાવન થાય;
 પ્રભુ વુજ શાસન અમૃત મીઠું, પીતાં મન ન ધરાય સાચા.
 પ્રભુ વુજ ગુણનો મહિમા મોટો, સુણનાં હૃદય ન માય;
 પ્રભુ વુજ ચરણની રજ કરસતાં, પાપ પડલ રજ જાય—સાચા.
 વેરાવળ ખંદર મંડન એ, પ્રભુ ગુણ રત્ન જે ગાય;
 ગુરુ કર્પૂર સૂરિ અમૃત બાળે, તસ બવ સફલો કેવાય—સાચા

વેરાવળ મંડન શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

(હારી અમૃત આંગી કહેવાય—એ રાગ.)

હારા ચરણોમાં નમાવું શિવ, પ્યારા પારસજી.
 પાર્શ્વ થક્ષ પૂજે અહોનિશ, પ્યારા પારસજી.
 વુજ સંગ પારસમણિ ધરા, પ્યારા પારસજી.
 માતા વામાના નંદન જગદારા,
 જસ કમલ જ્યુ પ્રભુ જગ ન્યારા;
 તું દિ ચિંતામણી જગદીશ.... પ્યારા.

સાધર્મિક ભક્તિને અમારી, તપ અદ્ભુત જયવાન;
 ક્ષમાપના ને ચૈત્યપરિપાટી, કરીએ તજી અભિમાન...વંદો ૩
 પ્રભાવના પૂજનદિ કરીયે, ધરી હૃદયે જાણુમાન;
 પર્વ પશુસાચુ પુણ્યે પામી, આરાધો એકતાન...વંદો ૪
 ગુરુ કર્પૂરસૂરી અમૃત ભાણે, એ પ્રભુ ચતુર સુખણ;
 એ પ્રભુ ચરણોની સેવા કરતાં, લક્ષ્યું અવિચલ કાણુ...વંદો ૫

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન.

(રાગ-રાખનાં રમકડાં.)

વીરને નમાવતાં ભવિ મગ્તક (૨) પાવન થાયે રે;
 કાલ અનાદિ સંચિત પાપો, પલક એકમાં જાયે રે...વીરને ૦
 નદિ નમે માયું જાસ જિનને, વહન કરે તે જોળે;
 જવ માનવનો હારી જાયે, જેમ રણુનો રોજો રે...વીરને ૧
 માનવ ભવનો એ છે દંદાવો, જિન દર્શન જિન સેવા;
 ભક્તિ કરતાં મુક્તિ મેવા, નહિ એ સમ કાષ્ટ દેવા રે...વીરને ૨
 જવસાગર તરવાને પ્રાણી, અનુપમ એ છે નૌકા;
 એતીને તું પ્રભુને જાણે, મિદ્યા ઉત્તમ મૌકા રે...વીરને ૩
 અનુપમ એ જિન મૂળવાણી, તમનિમીર હરનારી;
 નિકટ ભવિ લેઈ તસ આલંબન, વરે તે શિવગનિ નારીરે ..વીરને ૪
 ગુરુ કર્પૂર સૂરી અમૃત ભાણે, તુંડી પ્રભુ તારણકારા;
 કૃપા કરી પ્રભુ આ શ્રીસંધને, ઉતારે ભવપારે રે...વીરને ૫

દરશન કરતી વખતે બોલવાની

પ્રભુ સ્તુતિ.

દેખ્યો જિનજીનો દેદાર, મારો સદ્ગત થયો અવતાર;
 એક તુલિ છે આધાર, મેરે ચાર ચાર ચાર.
 રત્નચીનો લંગાર, તારા ગુણોનો નહિ પાર;
 ગુણી ગુણો બાણુનાર, આપો સાર સાર સાર.
 કામ ક્રોધાદિ હણુનાર, સાચો થે નર સરદાર;
 તને જે પૂજે અપાર, પામે પાર પાર પાર.
 તારી વાણી મનોહાર, ટાળે દ્વિષિ અપાર;
 રાગ શોક ટાલનાર, મેરું વાર વાર વાર.
 તારા ચરણોનો આધાર, મને ઉતારે ભવપાર;
 નામ તારક ધરનાર, મોહે તાર તાર તાર.
 બુદ્ધિ આણુંદ અપાર, આપો લખિધ અમૃત પ્યાર;
 માયું સેવા એક સાર, અરજ ધાર ધાર ધાર.

દરશન કરતી વખતે બોલવાની

પ્રભુ સ્તુતિ.

દેખ્યો જિનહંતો દેદાર, મારો સફલ થયો અવતાર;
એક તુલિ છે આધાર, મેરે યાર યાર યાર.
રત્નત્રયીને લંડાર, તારા ગુણોનો નહિ પાર;
ગુણી ગુણો બાણુનાર, આગો સાર સાર સાર.
કામ ક્રોધાદિ હણુનાર, સાચો થે નર સરદાર;
તને ને પૂજે અપાર, પામે પાર પાર પાર.
લહારી, વાણી મનોહાર, ટાળે દૂરિત અપાર;
રાગ શોક દાલનાર, સેવું વાર વાર વાર.
તારા ચરણોનો આધાર, મને ઉતારે બવપાર;
નામ તારક ધરનાર, મોહું તાર તાર તાર.
બુદ્ધિ આર્ણવ અપાર, આગો લબ્ધિ અમૃત પ્યાર;
માયું સેવા એક સાર, અરજ ધાર ધાર ધાર.

